

Kristendomsbolken

Kong Magnus Hákonsson Lagabøtes landslov, utgitt ved Magnus Rindal og Bjørg Dale Spørck,
Arkivverket, *Norrøne tekster* nr. 9, Oslo 2018
Digital versjon av tekst med variantapparat, Nasjonalbiblioteket, Oslo 2020

[tall]: sidetall i 2018-utgåva
\\tall\\: sideskift i handskriftet
#: nytt avsnitt i handskriftet
/: linjeskift i handskriftet
<...>: manglande tekst
tekst: tilføyning
tekst: eliminerings

[162] # [her hæfr cristins doms/ bolc vm cristilega tru er menn skulu hafa. ¹

[163] ² ÞAt er [upp haf ³ / laga vara frosto ⁴ [þings manna ⁵ sem upp haf er allra ⁶ [164] goðra ⁷ / luta at [ver skulum ⁸ ⁹ hafa ok hallda ¹⁰ cristilega tru. / Ver skulum ¹¹ trua a [guð foður ¹² ¹³ alldzvalldanda ¹⁴ ¹⁵ hymins ok iarðar. / ver skulum trua avarn ¹⁶ ¹⁷ droten ¹⁸ iésúm *christum* ¹⁹ ²⁰ hanns einga ²¹ son. ²² er/ geten ²³ er ²⁴ af ²⁵ mariu möy ²⁶ pindr ²⁷ vndir pilaz ²⁸ vellði ²⁹ ³⁰ crossfester ³¹ ok ³² / døydr ³³ ok ³⁴ grafen ³⁵ for ³⁶ ³⁷ niðr ³⁸ til hælfitis [ok löysti ³⁹ þann ⁴⁰ [allan fiollda ⁴¹ / sina vina ⁴² ⁴³ Þriðia [165] dag ⁴⁴ ⁴⁵ epptir ⁴⁶ er ⁴⁷ hann var døyddr ⁴⁸ i [sinum mandome ⁴⁹ ⁵⁰ / vskoddum ⁵¹ sinum ⁵² guddome ⁵³ ⁵⁴ ræis. hann ⁵⁵ upp ⁵⁶ af ⁵⁷ dauða ok var siðan ⁵⁸ með ⁵⁹ / læresvæinum sinum .xl. daga frá pascha degi ok ⁶⁰ til [upp stigningar/dags ⁶¹ ok stæig ⁶² þaðan ⁶³ til himna ⁶⁴ upp ⁶⁵ ok ⁶⁶ ⁶⁷ þaðan skal hann ⁶⁸ koma a. ⁶⁹ / øfsta degi ⁷⁰ þerssa heíms at ⁷¹ dōma hværn eptir sinum værðlæika ⁷² . / Ver skulum trua. a ⁷³ hælłan. anda at hann er ⁷⁴ sannr guð sem ⁷⁵ . / faðr ok son ⁷⁶ ok þær ⁷⁷ [166] þriar skilningar ⁷⁸ er ⁷⁹ ein ⁸⁰ ⁸¹ guð ⁸² Ver ⁸³ skulum trua ⁸⁴ / allt ⁸⁵ þat ⁸⁶ er truir ⁸⁷ oll ⁸⁸ cristin ⁸⁹ þioð ⁹⁰ ok ⁹¹ ⁹² heilagra manna sambanð ⁹³ ⁹⁴ / ok heilog kirkia hefir aðr ⁹⁵ samþyct ⁹⁶ með obrigðilegre ⁹⁷ samþyct ⁹⁸ / Ver skulum trua at syndir ⁹⁹ firir latazt ¹⁰⁰ við ¹⁰¹ [skirn ok ¹⁰² iðran ¹⁰³ ok ¹⁰⁴ so ¹⁰⁵ / skripta gang ¹⁰⁶ með holldi ok blode [vars drottens ¹⁰⁷ [er ver kollum/ hvsl ¹⁰⁸ er J messonne hælğazt ¹⁰⁹ [167] með ¹¹⁰ [þōna halldi ¹¹¹ ok ¹¹² ¹¹³ [ollmoso gerðum ¹¹⁴ / ok ¹¹⁵ fostum ¹¹⁶ ok ¹¹⁷ með ¹¹⁸ ¹¹⁹ oðrum ¹²⁰ goðom ¹²¹ lutum ¹²² er menn gera ¹²³ ¹²⁴ hugssa eða ¹²⁵ / mæla ¹²⁶ Ver skulum trua ¹²⁷ at hværss manz syndir likamer er ¹²⁸ j [er komen ¹²⁹ / hæimen eða ¹³⁰ koma kann ¹³¹ til doma ¹³² dags skal þa ¹³³ upp ræisazt ¹³⁴ ok/ þaðan af ¹³⁵ [skulu þeir ¹³⁶ er illa ¹³⁷ gerðu ¹³⁸ ¹³⁹

ok eigi [140](#) iðrazt [141](#) [með ifir bot [142](#) \13r\ [þerssa [168](#)] hæims [143](#) [144](#) skulu [145](#) hafa endan [146](#) lausan [147](#) ofagnað [148](#) [149](#) með [150](#) fian/danom [151](#) ok hanns ærendrekom [152](#) ihæluiti [153](#) En hinir [154](#) er [155](#) gott hafa gort/ þerssa [156](#) heims [157](#) skulu [158](#) [159](#) hafa [160](#) ælifan [161](#) fagnað [162](#) með guði ok hanns [163](#) / [hælgum monnum [164](#) [vtan enda [165](#) J hímíri] [166](#)

[169](#) # [vm valld konungs ok biskups/ er þeir hafa [167](#)

[168](#) Nv [169](#) af [170](#) þui at [guðs miskun [171](#) [172](#) ser [173](#) til þerss hværss/dagllegra [174](#) mikla [175](#) þorf [176](#) [177](#) otallegs [178](#) lyðes ok ymis [179](#) fiollmennes [180](#) / þa hefir hann skipat .íí. sinum þionom at vera auðsynlega [181](#) hans/ vmboðs [182](#) menn [183](#) vm þerssa hælgu [184](#) tru [185](#) ok hanns [186](#) hæilagt [187](#) logmal [188](#) [189](#) goðom/ monum [190](#) til værndar [191](#) [ok rettynda [192](#) en [193](#) vandom monum til repsingar [194](#) ok/ ræinsanar [170](#)] Ero [195](#) þesser [196](#) .íí. annar [197](#) konungr [en annar [198](#) biskup [199](#) [200](#) Hefir. konungr/ [af guði [201](#) [202](#) valld til verallegra luta [203](#) En biskup [204](#) [anlegt valld [205](#) til anllgra/ luta [206](#) [ok a hvar [207](#) þeirra [at styrkia [208](#) annars [209](#) valld [210](#) til retra mala [ok log/legra [211](#) [212](#) ok [213](#) kennazt [214](#) [við sik [215](#) at þær hafa valld ok [216](#) [ifir boð [217](#) af siolfum [218](#) / guði en eigi af siolfum [219](#) ser [En firir [220](#) þui at þeir ero guðs [221](#) vmboð/es menn [222](#) [223](#) ok hinns [224](#) annars [225](#) [at þat [226](#) sia [227](#) aller [228](#) menn [229](#) at [171](#)] þeirra [230](#) ma [engan veg [231](#) [232](#) mís/sa [233](#) þerss [234](#) hinns [235](#) þriðia at [236](#) sialfr [237](#) guð [238](#) virðizt [239](#) [240](#) at kalla sik. [241](#) [242](#) þeirra/ nomnum þa er sanllegra [243](#) sa J mikllum [244](#) haska [við guð [245](#) er þa styrkir [246](#) ei [247](#) / til sins [248](#) vallðz [249](#) sem [250](#) guð [251](#) hefir þeim [252](#) til skipat [253](#) [254](#) [þar sem [255](#) þeir bera/ suo miklla [256](#) abyrgð [257](#) firir ollu [258](#) lanðz folkeno [ok abyrgð firir [259](#) guði [260](#) / [allra hælzt [261](#) þar [262](#) sem logen vatta [263](#) [264](#) með stoddum [265](#) endda merkíum [266](#) / Suo at hvarke [267](#) mego [268](#) [172](#)] hofðingiarnar [269](#) ef þeir gøyma [270](#) [at nauðga [271](#) / [eða þynggia [272](#) [273](#) folkeno [274](#) með ofmikilli [275](#) agirnd [276](#) ok [277](#) eigi mege [278](#) fauítír [279](#) / menn synia [280](#) hofðingionom [281](#) logleglegrar [282](#) þegnskyldu [283](#) firir þriotsko/ saker eða [284](#) skamsynar [285](#) favizsko [286](#) [287](#)

[vm almenelega þægnskyldu Capitulus [288](#)

[289](#) Nv [290](#) af þui at landz folket [291](#) a miklla lyðskyldu [292](#) konungenom. [293](#) at/[[173](#)] [at væita [294](#) [295](#) þa være [296](#) þat [297](#) þarflegt at menn varaðezt [298](#) [299](#) þa [300](#) miklo/ villi þoko [301](#) er mestr [302](#) lutr [303](#) [304](#) þerssa [305](#) landz [306](#) folks [307](#) hefir suo hormulega [308](#) / veret blíndat [309](#) [310](#) at [311](#) J [312](#) engu lande oðru [313](#) finazt [314](#) dōme til [315](#) [316](#) þar [317](#) sem \13v\ teknir [hafa veret [318](#) ymisir menn [319](#) ok kallaðr [320](#) konungar ranglega [321](#) mote [322](#) [323](#) / rettom konungom [324](#) ok [325](#) logum hinns hælga olafs konungs ok [326](#) ollum þæim/ rettyndum [327](#) er hværr bonde villdi [328](#) [329](#) [oðrum vnna [330](#) vm sinar erfðir/ þionada [331](#) optt [væl bornir menn [332](#) þeim er [varlla [174](#)] matto [333](#) vera [knapar/ þeirra [334](#) [335](#) sem en vattar idag hvart þeir mistu fleiri [336](#) oðala [337](#) en [338](#) hínir [339](#) / er þeir kallaðo [340](#) konunga sina [341](#) ok [342](#) suo [343](#) [hítt sama [344](#) vm mana misurnar [345](#) / [346](#) Nu at menn þurfi eigi griplande [347](#) til at ganga [348](#) hværr retlega. a/ konungr [349](#) at [350](#) vera ifir [351](#) noregs [352](#) [353](#) vælðdi [354](#) þa se þat [355](#) [356](#) kunict [357](#) [358](#) ollum no/regs [359](#) [360](#) monnum [361](#) [362](#) at Magnus [363](#) konungr son hakonar [364](#) konungs [365](#) sonar son sverris/konungs [366](#) [staðfesti suo [367](#) ok let [175](#)] i bok setia [368](#) hværr [369](#) at [rettom erfðum. [370](#) a/ at vera [371](#) noregs velldis [372](#) [373](#) konungr [374](#) eptir [375](#) logum [376](#) [377](#) ok [378](#) þui. iattaðo [379](#) [380](#) noregs menn/ [ok samþyctu [381](#) firir sik ok sit [382](#) afspringi [383](#) [við noregs [384](#) [385](#) með retto þing/ take [386](#) at [387](#) þersse skipan skal standa [þar vm [388](#) ævenlega [389](#) er þa [390](#) var gorr [391](#)

[176] # [her hefr hina fyrstu konungs/ ærfð 392

393 J Nafe 394 395 foður ok sonar ok heilags anda/ [eins guðs 396 J hæilagre þríníngo skal ein [hanns þion
397 konungr 398 vera/ ifir 399 ollu 400 noregs konungs 401 402 velldi 403 404 innan landz ok suo 405 406
skatlondum. 407 # 408 En 409 / eptir fra fall 410 konungs vars 411 þa er su 412 hin fyrsta ærfð 413 [noregs.
konungs 414 / at 415 sa skal konungr vera ifir 416 [noregs konungs velldi 417 sem noregs konungs son/ er 418
[177] hinn ælztí einn 419 420

[her hæfr aðra konungs ærfð Capitulus 421

Sv 422 er onnur 423 ærfð 424 at 425 sa 426 sonar 427 son konungs er 428 skilgeten er 429 hinn/ elzti ein 430 skal
konungr vera [sa er 431 faðer hans var 432 433 skilgeten 434 435 /

[hin/ .iij. konungs ærfð segizt her 436

Sv 437 er hinn 438 þriðia ærfð 439 at 440 441 broðr konungs 442 / skilgeten 443 hinn ælztí [178] ein skal. 444
konungr vera sa 445 446 er samfæ(ð)ra 447 er 448 við/konung 449 450 /

[her hæfr hina fíorða konungs ærfð ok greinir eptir capitulum 451

Sv 452 er 453 hinn fíorða ærfð er 454 foður broðr 455 konungs 456 samfædra ok 457 / skilgeten 458 hinn ælztí
ein 459 skal konungr 460 sa 461 er faðr hans var 462 skilgeten 463 464

[179] [hin .v. konungs ærfð 465

Sv 466 er 467 hinn v. ærfð at 468 broðor son konungs/ skilgeten 469 hinn ælztí ein skal konungr vera [sa sem
470 faðr hans var\14r\ skilgeten ok samfæðra við konung 471 ef engi 472 er 473 hinna til 474 475 /

[her er hin ví/ konungs ærfð 476

477 478 Sv 479 er hin .vi. 480 ærfð at 481 482 broðrongr konungs 483 / ein skal konungr 484 sa sem 485 faðr
hanns var 486 foður broðr konungs 487 488 / samfæðra [ok skilgeten 489 490

[180] [her segir um hina víj. konungs ærfð capitulum 491

492 Sv 493 er hinn .víj. 494 ærfð 495 496 at 497 konungs son skal konungr vera 498 hinn ælztí/ ein 499 þo at

[hann se eigi 500 skilgeten 501 sa þo [at hvarke 502 se 503 504 geten J hordo/me eða 505 [frenzsemis spellom 506 507 ok konungr sialfr hefir við [faðerni. hans 508 / genget ok sagt sialfr 509 skillrikum monum avene 510 til 511 firir samvistu 512 / sinnar 513 saker 514 ok 515 moðor 516 hanns 517 518 ok suare 519 su stund 520 [181] sem barnet er 521 føtt 522 523 / þeirri 524 [til tolu 525 526 sem til 527 høyrir 528 ok hefir moðeren 529 ecki 530 tvent 531 til faðer/nis 532 533 sagtt 534 eptir [þeim hætte 535 sem logbok 536 vattar 537 vm slik 538 mal./ þersso 539 skulu þeir 540 er vita 541 eigi löyna 542 543 ifir 544 manað nema þeir ottezt 545 of/riki 546 ok 547 skulu þeir þo 548 [eins huerium fleirum 549 550 til segia 551 552 at 553 vitni mege/ vm bera [með þeim 554 [er þess þarf 555 556

[182] **Her segir um hina viij. ærfð 557**

558 559 Sv 560 er hinn 561 víj. 562 ærfð 563 er 564 dottor son konungs skilgeten 565 hinn ælztí/ ein skal 566 konungr 567 568 [sa sem 569 moðer 570 hanns var skilgeten 571 572 /

[her hæfr/ hina ix konungs ærfð 573

574 Sv 575 er hinn ix. 576 ærfð 577 578 at 579 systur son 580 konungs 581 hinn/ ælztí ein 582 skal. konungr skilgeten 583 [sa sem 584 moðer hanns var 585 samfæð/ra 586 við [183] konung 587 skilgeten 588 589 /

[her hæfr hina x konungs ærfð ok greíníR/ hværr retter er arfr capitulus 590

591 Sv 592 er hinn .x. 593 ærfð 594 at 595 sa skal. konungr vera/ hin ælztí ein 596 597 er nestr 598 er eptir 599 brøðra 600 syni 601 við 602 konung/ ok 603 skilgeten er 604 ok 605 [184] faðer hanns var 606 skilgeten 607 ok komen frá 608 samfeddum 609 / br<...> 610 611 skilgetnom 612 613 /

[her hæfr hina xij. konungs ærfð Capitulus 614

615 Sv 616 er hin xi. 617 ærfð 618 at 619 sa skal konungr vera hinn ælztí ein 620 er/ [systkina son 621 er við konung ok 622 komen fra 623 þæim 624 systkinum er/ bæde 625 varo 626 skilgeten ok samfæðra 627 628 ef engi er hinna 629 til 630 sem aðr/ er 631 talldr 632

[185] **her hæfr hina xij. konungs retlega ærfð capitulum 633**

Sv 634 er hin xij. 635 ærfð 636 at 637 sa skal konungr vera hinn elztí ein eR 638 [14v] [skilgeten er 639 ok 640 systrungr 641 [við konung 642 ok møðr þeirra varo 643 skilgetnar ok/ samfæddar 644 645 af retre konunga ættene 646 komnar 647 648 /

[hinn xiiij. konungs ærf<...>/ capitulus 649

Nv 650 ef engi er 651 þerssara 652 til 653 sem nu 654 er 655 talldr 656 þa se sa 657 konungr/ [186] [at noregr 658 [hinn ælzi 659 ein 660 er erfðum er þa 661 nestr 662 eptir þui sem/ [landz boken 663 vattar 664 iærfða 665 tale. 666 karll 667 668 þo 669 670 en 671 eigi 672 kona ok þo 673 af/ retre 674 675 konunga ættene 676 677 kominn 678

[um stemfnu til at kiosa konung capitulus 679

680 Nv 681 ef 682 suo hardllega 683 kann til 684 at 685 berazt 686 687 at engi 688 er 689 [187] þerssarra 690 til 691 692 / þa se sialfstæmt hærtoga ef [hann er 693 til 694 ok 695 iarlle 696 biskupum ollum 697 / ok abotom 698 Barrunum 699 [ollum ok 700 hirðstiorom 701 702 með hirð. 703 alla 704 at 705 sokia 706 / norðr til [niðar oss til staðar. 707 hins. hælga olafs konungs 708 til vmræða 709 / við erchibiskup ok nefne hværr biskup 710 711 or 712 sinu biskups dōme ok sysllu menn/ konungs 713 [þeir sem þar ero 714 715 .xij. [hina vitrazto menn 716 717 [með ser 718 eptir 719 / sinni samvizku 720 ok se 721 afor 722 723 innan þess 724 725 manaðar er þeir spyria fra 726 fall/ konungs Suo skal ok biskup [188] hvær 727 ok sysllu menn 728 729 [ætlla menn 730 til hægnaðar 731 732 / [ok gæzllō 733 734 með bondom at 735 gæta landz 736 firir þiofom ok illþyði 737 738 suo/ marga 739 af barrunum 740 ok sysllu monum or 741 [logum huerium 742 / sem [þær sia at 743 bæzt berr 744 Skulu 745 þær 746 er eptir 747 748 sitia 749 [iam hæimj/lir 750 til 751 gætzllō 752 753 i 754 oðrum 755 sysllum sem 756 [sialfra sina 757 758 elligar 759 ero þeir 760 / landrada menn [við konung 761 ef land 762 hælldr 763 eigi 764 friði 765 sinum 766 firir 767 768 [189] þeirra 769 / vangætzllō 770 771 En 772 [þann tima 773 sem þeir ero 774 norðr 775 komner 776 sem til ero/ nemder 777 þa gange 778 þeir 779 olærðo 780 menn 781 með suorum 782 eiði til þerss 783 / vmdōmes 784 at þeir skulu þann til konungs taka er þeim 785 synizt 786 787 [firir/ guði 788 at 789 bæzt se 790 til 791 fallen 792 En 793 þenna 794 eið skulu iam væl. 795 biskupar 796 / 797 abyrgiazt [við guð 798 þo at þeir sveri 799 eigi 800 sem hínir 801 er 802 803 sveria 804 at/ hann 805 l 806 eggj 807 sannendes 808 vmræðe 809 [190] til 810 þerssa 811 mals 812 813 sem 814 guð gefr honum 815 / [retlegazt syn til 816 817 En ef þa 818 skill a þa skulu þeir sit mal hafa 819 / er fleiri værða 820 saman [ok skilrikare 821 ero 822 ok erchibyskop ok aðrer 823 byskopar/ [fyllgia ok 824 sanna 825 826 þat 827 með eiði 828 sinum 829 Nv 830 ef nokor lætr sik oðru 831 [15r\ til konungs taka en nu er mælt þa [hefir sa 832 firir gort fe ok 833 friðj 834 / ok 835 se 836 i pavans forboðe 837 ok 838 allra heilagra manna 839 ok 840 eigi at 841 kirkiu græfr/ ok suo 842 hværr 843 er 844 honom [191] 845 [veitir lið 846 [til þerss 847 [Nu ef 848 hirðstiorar 849 eða 850 / hirð 851 firir næmzt 852 [þerssa færð 853 854 [er sæckr 855 .víí. 856 ertogom 857 ok xijí/ morkum 858 .silfrs 859 við konung 860 En 861 kngr mete 862 nauðsyniar 863 með 864 skynsa/mra 865 manna raðe En 866 867 þerssa færð 868 869 fare 870 hværr 871 a 872 sinum 873 kostnaðe 874 En/ konungr inni 875 þeim 876 ollum 877 kostnað 878 sin 879 er eigi hofðu 880 aðr konungs fe. 881 882

[192] # [huat konor skulu ærfa/ eptir konung 883

884 Ef 885 dotter 886 eða sonar dotter 887 888 systir 889 / [eða moðer 890 eða þær konor 891 aðrar 892 er J ærfða tale/ [ero talldar 893 J 894 [landz bokene 895 Suo 896 ok 897 karll 898 menn 899 þeir sem J ærfða/tale standa 900 ok [ero eigi 901 af rettre 902 konunga ættenne 903 komner 904 ok [ero þeir/ eða 905 ner meir [at skylldu 906 til annars arfs 907 en 908 [konungs domsens 909 eptir/ þui sem 910 allmennelegt [193] ærfða tal vattar 911 þa skal hvært 912 eptir þui/ til ganga sem honom 913 [vatta log 914 J 915 almennelego 916 ærfða tale. ok 917 [at þui 918 / liosare se þa mego þeir 919 þetta 920 fyrst ærfa 921 eignir 922 þær 923 924 sem konungren

925 / erfir 926 eptir 927 aðra 928 929 frendr sína eða 930 [þær sem 931 hann. kaupir með lausa/ fe 932 þær 933 þó at 934 hann. seli 935 ecki 936 [konungs domssens 937 iarðer 938 til 939 eða skipti þeim 940 / J 941 hinar 942 Svo 943 skulu þeir 944 ok ærfa lausa fe 945 ok gripi 946 þá 947 sem eigi ^[194] hœyra 948 / korrúinnj 949 til nema konungr 950 951 hafe 952 aðra 953 skipan a gort með skilríkum/ vitnum 954 [ok iarteignum 955 ser til salo hialpar 956 eða 957 sœmdar 958 ok 959 sinum. holl/ostu monum 960 hælldr hæill en siukr 961 með goðra manna raðe 962 963 þui at/ valskœytt 964 er annars vinatta 965 ok eptir gærð 966 þó at allskyllt 967 se finazt 968 / ok 969 fleiri 970 dôme til 971 þerss 972 at 973 erfingiar 974 hafa 975 ^[195] hælldr 976 af dregit [en til/ aukit 977 skipan 978 þeirra er atto ok 979 fengo 980 optllega 981 með hollre þionostu 982 983 / eða mann ravnum eða lifs haska 984

[Um konungs eið er hann a. at sveria. 985

986 Nv 987 988 at konungr viti sik þui hælldr 989 skylldugan 990 til 991 log 992 at hallda/ við þægna sína ok 993 vm at 994 bœta 995 996 þá skal. hann 997 þersso 998 Jatta folke 999 ^[196] 1000 ^{\15v\} m<...> 1001 staðfestu 1002 fullkomene 1003 1004 [eptir þat 1005 sem 1006 er 1007 til konungs tekín 1008 þui 1009 iatta/ ek guði ok hans 1010 hægum monnum 1011 ok þui hanns 1012 folke sem ek em 1013 ovær/ðugr 1014 ifir skipaðr 1015 at ek skal [þau cristin log 1016 hallda sem hinn hægri 1017 / olafr konungr 1018 1019 hof 1020 1021 ok 1022 aðrer 1023 hanns retter 1024 eptir komendr hafa nu 1025 samþyct 1026 / millum konungs 1027 1028 ok 1029 þeirra er landet byggja með. hvarra 1030 tveggja 1031 samþyct 1032 / ok með 1033 goðra manna raðe 1034 vmbœta 1035 1036 eptir 1037 þui viti 1038 sem guð ler 1039 mer ^[197] En/ konungr er 1040 eigi [at eins 1041 skylldr 1042 1043 at hallda [þenna eið 1044 við þá 1045 er 1046 þá ero 1047 [J/ hia 1048 honom a þingi 1049 hælldr við alla þá 1050 er [i hanns 1051 þægnskylldu ero 1052 / [allna ok oborna 1053 En 1054 [þann tíma 1055 sem 1056 hann 1057 værðr 1058 korrúnaðr þá skal hann/ sveria 1059 monum 1060 1061 log ok rettyndi með þeim 1062 1063 eiðstaf er konungs vigslu 1064 fylgiR 1065 1066

^[198] # [vm eið staf hærtoga ok jarls/ Capitulus 1067

1068 EN 1069 1070 hærtoge eða 1071 iarll ef þeir ero til 1072 1073 / skulu 1074 þenna 1075 eið sveria a þui 1076 þingi er konunge 1077 er konungs nafn/ gefet 1078 1079 þess lægg ek 1080 hond [ahælga doma 1081 ok þui 1082 skyt 1083 ek 1084 til guðs at ek 1085 / skal vera 1086 hollr 1087 ok trur [mínun herra 1088 Nomino. 1089 1090 konunge bæðe löynilega 1091 ok openberle/ga ok þat 1092 len 1093 sem konungren 1094 1095 veitir 1096 ^[199] mer 1097 skal ek 1098 tryglega 1099 hallda 1100 með þeirri/ lyðni 1101 ok eptir læte 1102 sem 1103 Magnús konungr [son hakonar konungs 1104 skipaðe mil/lum konungs ok hærtoga 1105 1106 vera 1107 skal ek 1108 honom 1109 lyðni 1110 1111 sem goðom hærtoga/ eða 1112 1113 iarlle. 1114 berr 1115 1116 goðom konunge 1117 [at lyða 1118 Sstyrkia skal ek [hann ok 1119 hans rikj 1120 / með hælum 1121 raðom ok 1122 ollum 1123 styrk mínun 1124 hallda skal ek 1125 ok 1126 eiða þá/ alla 1127 sem konungren 1128 hefir 1129 ^[200] svaret 1130 1131 landz 1132 folkeno 1133 eptir þui viti [ok skyn/semð 1134 sem guð [hefir let mer 1135 Guð se mer 1136 1137 hollr ef 1138 ek 1139 sat segir 1140 gramt/ ef 1141 ek 1142 lygr 1143 1144

[vm eið staf Barruna ok hirðstiora er þeir skulu sveria konunge 1145

1146 Nv 1147 skulu 1148 Barrunar 1149 [ok hirðstiorar 1150 1151 þenna eið 1152 sveria þess ^[201] lægg/ ek 1153 hond [ahælga doma 1154 ok þui skyt 1155 ek 1156 til guðs 1157 at ek 1158 skal vera/ hollr ok trur [mínun herra 1159

Nomini. [1160](#) noregs [1161](#) konunge [1162](#) bæðe [1163](#) [1164](#) löynilega ok svo [1165](#) / openberlega [1166](#) Styrkia skal ek [1167](#) [1168](#) hann ok [1169](#) hans ríki [1170](#) [1171](#) með hæilum [1172](#) raðom [1173](#) ok/ ollum [1174](#) mat [1175](#) mínum [1176](#) hallda skal [1177](#) ok. [1178](#) [eiða þa [1179](#) alla [1180](#) er konungren [1181](#) hefir [1182](#) / iattat [1183](#) ollu [1184](#) [landz [1185](#) folkeno [1186](#) þui viti [ok skynsemd [1187](#) sem guð ler [1188](#) \16r\ mer [1189](#) [Svo se mer guð [1190](#) [1191](#) holrr sem [1192](#) ek [1193](#) satt segir gramr [ef ek [1194](#) lygr. [1195](#)

[1196](#) [vm/ logmana eið er þeir skulu/ sveria [1197](#)

[1198](#) Nv skulu [1199](#) log menn [1200](#) þenna eið sveria/ [þann tíma er [1201](#) konungr vill [1202](#) Þess lægg ek hond. a [1203](#) [hælga/ doma [1204](#) ok þui skytt [1205](#) ek til guðs at ek skal vera [1206](#) holrr [ok trur [1207](#) mínum/ herra.
Nomini. noregs [1208](#) konunge [1209](#) þau log skal [1210](#) segia [1211](#) þeim monum er minn/ herra skipar [1212](#) [1213](#) ímína [1214](#) log sogn [1215](#) [1203](#) sem [1216](#) hinn hælgi olafr. konungr [1217](#) hof [1218](#) ok aðrer [1219](#) / hanns retter [1220](#) [eptir komendr [1221](#) hafa nu [1222](#) samþyct [1223](#) [við þa [1224](#) [1225](#) er landet/ byggia En [1226](#) hveruitna [1227](#) [þar sem [1228](#) logbok [1229](#) skilr [1230](#) eigi skilvislega. [1231](#) or [1232](#) þa/ skal ek [1233](#) [eptir þui [1234](#) hværss [1235](#) mal dōma [1236](#) sem ek [1237](#) vill anzvara [1238](#) firi guði/ [aðoma degi [1239](#) [1240](#) eptir minni samvizsku ok þo [1241](#) [með þeirra vitrazsto [1242](#) manna/ raðe [1243](#) [1244](#) er [1245](#) [1246](#) [i hia mer ero [1247](#) [1248](#) [Svo vm [1249](#) rikan sem [1250](#) [1204](#) fatōkan [1251](#) [1252](#) vm [1253](#) vngan sem/ [1254](#) gamlan [1255](#) [1256](#) [vm sakaðan sem vm sifiaðan [1257](#) Svo se mer guð holrr [sem/ ek satt segir [1258](#) [gramr ef ek lygr [1259](#)

[1260](#) [vm Bonda eið er þeir skulu sveria. [1261](#)

EN [1262](#) [1263](#) at bōndr ok [1264](#) [1265](#) alþyða [1266](#) viti sik [þui skyllðugare [1267](#) til [1268](#) hollostu [1269](#) / [ok þægnskylldu [1270](#) [ok lyðni [1271](#) við [1272](#) [guð ok [1273](#) konungen [1274](#) þa [1205](#) skulu þeir þenna eið/ sveria konunge [1275](#) [1276](#) suo marger menn [1277](#) [1278](#) or [1279](#) fylki hueriu [1280](#) sem [konunge likar [1281](#) þess/ lægg [1282](#) ek [1283](#) hond. [1284](#) a [1285](#) [hælga doma [1286](#) ok þui [skyt ek [1287](#) til guðs at ek [1288](#) skal [1289](#) vera [1290](#) / holrr [ok trur [1291](#) mínum [1292](#) herra.
Nomini. [1293](#) noregs. [1294](#) konungr bæðe [1295](#) löynilega ok openberle/ga [1296](#) með ollum mat [1297](#) mínum [1298](#) [ok megni [1299](#) suo [1300](#) sem [goðr þægn [1301](#) skal [1302](#) [1303](#) goðom [1304](#) / konunge [1305](#) veita [1306](#) alla [1307](#) [1308](#) loglega [1309](#) [1310](#) [1206](#) lyðskylldu [1311](#) með þeim [1312](#) ollum [1313](#) [1314](#) logum ok [1315](#) suo [1316](#) ./ lunnendom [1317](#) sem hinn hælgr olafr konungr [1318](#) [1319](#) skipaði millum [1320](#) konungs [1321](#) [1322](#) ok þeirra/ er landet byggia [1323](#) ok [1324](#) hans [1325](#) retter [1326](#) eptir komendr hafa nu [1327](#) samþyct [1328](#) [1329](#) með/ hvarra [1330](#) tveggia vilia [1331](#) Suo se [1332](#) mer [1333](#) guð holrr sem ek [1334](#) satt segir [1335](#) gramt [1336](#) / ef [1337](#) ek [1338](#) lygr [1339](#) Abyrgi [1340](#) ek mer [1341](#) þenna [1342](#) [1207](#) eið ok [1343](#) ollum [1344](#) þeim er ikonungssens [1345](#) [1346](#) þægn/skylldu [1347](#) ero [allner ok oborner [1348](#) ok hanns eiðs eigu at [1349](#) níota [1350](#) Ero [1351](#) eigi [at/ eins [1352](#) þeir skyllðugir [1353](#) til [1354](#) at [1355](#) [1356](#) abyrgiazt. [1357](#) þenna eið er sveria. [1358](#) hælldr [1359](#) [1360](#) / aller þeir er i [1361](#) konungs [1362](#) þægnskylldu [1363](#) ero [1364](#) allner ok obornir [1365](#) [ok hans [1366](#) [eiðz vilia [1367](#) / níota [1368](#) [1369](#) þui at noregs [1370](#) konungr er [1371](#) iamskyllðugr [1372](#) [1208](#) þeim [1373](#) til [1374](#) retra mala [1375](#) \16v\ er heima ero [1376](#) sem hinum [1377](#) [er þa [1378](#) ero [1379](#) a þingi [1380](#) [1381](#) [hia honom [1382](#) Suo ero [1383](#) ok honum [1384](#) / aller skylldir [1385](#) til [1386](#) allz [1387](#) truleiks [1388](#) [þeir sem [1389](#) ilandeno ero þo at eigi sueri honum [1390](#) / aller [1391](#) [1392](#) trunaðar eið. [1393](#) Þat vita [1394](#) ok aller menn [1395](#) at þat [1396](#) barn sem fött er [1397](#) a siðaz/sta are [1398](#) konungs æfar [1399](#) at konungr [1400](#) er iamskyllðugr [1401](#) þui rett at gera [1402](#) sem þeim [1403](#) manne [1404](#) / er honum [1405](#) sor [1406](#) eið [1407](#) [afysta þingi. [1408](#) [1209](#) Svo ero [1409](#) ok [1410](#) honom [1411](#) aller [1412](#) lydskylldir [1413](#) til allrar [1414](#) / loglegrar [1415](#) þægn skylldu [1416](#) [1417](#) þeir sem laga vilia níota [ok þeirra [1418](#) [vilia verðir [1419](#) vera [1420](#) / En konungr ok aller [1421](#) biskupar. [1422](#) [1423](#) [lender menn [1424](#) ok [1425](#) barrunar [1426](#) [1427](#) ok [1428](#) oll [1429](#)

alþýða ¹⁴³⁰ skal ¹⁴³¹ ¹⁴³² fylgia ¹⁴³³ / [hínum hælga crosse ¹⁴³⁴ ¹⁴³⁵ ok ¹⁴³⁶ hægum domom ¹⁴³⁷ aptr ¹⁴³⁸ til kirkju ¹⁴³⁹ Síðan [skal konungr/ ganga ¹⁴⁴⁰ til allteris ¹⁴⁴¹ ok taka ¹⁴⁴² þar ¹⁴⁴³ blezsan ¹⁴⁴⁴ ok gange ¹⁴⁴⁵ síðan ¹⁴⁴⁶ til ¹⁴⁴⁷ hærbyrgis. ¹⁴⁴⁸ ^[210] ok/ fylgi honum aller ¹⁴⁴⁹ hínir ¹⁴⁵⁰ bezstu ¹⁴⁵¹ menn ¹⁴⁵²

Noter:

^{1s} Her seggir vm kristilega tru er uer erom skyldugir at halda ok trua kristnir men Ba; Her hefr vpp annar lutr borghar þings bokar vm kristins doms bolc Bb; Hér hæfr hin fyrsta bolc. Gulapingsbogar Bc; Her hæfr konunga erfða tall oc sægir i fyrsta kapitulo um cristilegha tru Bd; Her sægir vm cristilegha tru Bf; Her (hæuer) logh bok su sem magnus konungr byriade Bh; Her hæf up krisstinsdoms bolc Bk; Hær hæfr vpp annar lutr borgær þings bokar ok hætir hann kristinsdoms bolkr Bl; Her hefr vpp (sægir vm Ec) kristinna manna tru (mgl. Ec) er ver erom skyldugir gvði Ea, c; Her hæfr anner bolkr bokarennar oc sægir um cristilega tru er uer erom skyldugir at hallda Eb; xi. Ed (*hvor Kristendomsbolkens kap.tall fortsetter fortløpende etter Tingfarebolkens*); .1. Vm tru vara kristna Ee (*hvor kap.tallene fortsetter fra forrige bolc*); Vm kristaliga tru er ver erom skyldugir Ef (*hvor ingen ny bolc begynner*); overskr. uleselig Fb; overskr. og 1. kap. mgl. Ff; Her hefr kristins doms bolc — vm kristilega tru Fc; *innholdsliste som antyder en fullstendig kristenrett, som ikke finnes i håndskriftet* Fe; Her hefr (vpp tilf. Gd) kristins doms bolc Ga, d; Capitulum .i. Ge; Her hæfr up hversu men skulu hallda cristilegha tru við konung varn oc biskupa oc græinir j þenna bælki vm konunga ærfða tall. oc þa luti sem landz monnum er þarflek at vita vm konungs kosneng ef a bers Gf; Vm vphaf laga vara gulapings manna Gh; Her hefr hinn fyrsta lut gulapings bogar. ok heitir þessi kristinsdoms bolkr Gi; Gn med tilf.: hin fyrsti Capitulum vm kristilega trv; Þat er vpp haf kristina laga balkar sem vpp haf Gl; Her hæfr kristins doms bolc Gm; Her hefr hinn fyrsta lut gulapings bogar Gp; Her hefr kristinsdoms bolc vm kristilega tru Gq; Hær hæfir annan lut. oc heitir Christindoms balcker Gs; *deretter innholdsliste* Gs: Vm Christilega tro; Her hefr vpp kristins doms bolc Gt; Her hæfr vp kristinsdoms Bolc oc sægr i firsta capitulo huorsu var skullu a griduna, oc vm konungr ærfd oc konungs kossning or alþýda æida til konungs; hér hefr <...> ok segir fyrst vm kristiliga trú 37; Her Sægir um Hæilaga och kristilegija trw 313;

innholdsliste Ef:

i. Huæssu til þingha skal nefna; ii. Huassu marga mæn skal næfna or fylki hueriu ok vm farar øyri; iii. Huassu længhi skal þingh standa ok vm logretto menn; ii. Vm þau mall er æighi skulu anduitni mote koma; v. Vm grid er vera skulu þeirra manna millum sem till logþingis ero ok vm þingvitti; vi. Vm doma þa sem dómör verda a logþinghi; vii. Huersu syslumaðr er skyldugr a lysa firir mōnnum æftir logþingi; viii. Vm þa doma er vm viga ferdi ok vm kuænna legorð þær sem full manz giolld skal firir koma; ix. Vm lagha stæfnur manna ok huerium timum þær skulu vera; x. Vm kristeligha tru er ver erom skyldugir at halda; xi. Vm veraleg valld konungs doms ok andelikt vald biskupa; xii. Huat ilt af falskonungum stod ok vm skipan magnus konungs; xiii. Vm konungs vaalld; xiiii. Vm fyrsta ærfd konungs; xv. Vm konungs kosnegh; xvi. Vm ærfd æftir konung ef nermær er aat skyldu till annars arfs æn konungs domsens sua kona sem kalmaðr ok aat huerr gere væll firir ser ok sinum hollasto mōnnum vm sina dagha þui at vanskøyt er annars vinatta; xvii. Vm konungs iattan; xviii. Vm hørtogha æið ok jarls; xix. Vm æid lendra manna; xx. Vm æid logmanna; xxi. Vm bonda æid ok aller ero skyldugir hann at abyrgiazt; (xvii — xxi rettet samtidig fra xvi–xx);

innholdsliste Fe:

Um hælga tru vara: Primus capitulus; Um lydni uid konung ok erkibiskup: Secundus; At men þione val rettom kononge: ok varezt fals konunga. Tercius; Um þæt hvar konungr a at væra firir norege eptir retto ærfta tale .iiij; v. Um konungs kosning.; vj. Um þæt huat konungs frændr mægo ærua; vij. Um konungs æid. ok hertoga ok jerls; viij. Um bauruna æid: ok hirdstiora; ix. Um logmanna æid; x. Um barnburd ok faderne; .xi. Um wtkastu; xij. Um barns skir(i)ng; xiiij. Hværn uarnad ver skalum vid hæidna menn hafa; xiiij. Um þæt er bonde hevir hæidin man .xij. manada i husi; xv. Um ambotar barn; xvj. Um fylkiz kirkiu vppgard; xvij. Um kirkju vigslu ok klokko kaup; xviiij. Um þæt huat kirkju uixlu raskar; xix. Um kirkiu grid; xx. Um kirkna skipti ok kristins doms; xxi. Um kirkiu bruna; xxij. Um høgendez kirkiu ef maðr uill æigi vpp gera; xxiiij. Um skyldu fylkiz prest vid kirkiusoknar mæn sina; xxiiij. Um gropt i likførslo; xxv. Um fundit lik ok stafkarla; xxvj. Um olían. ok haufuð tiund; xxvij. Um tiundar gerdir; xxviiij. Um skridar tiund ok lutar kornstiund; xxix. Um Ruma skat; xxx. Um iohans messo ol; xxxi. Um kroskurð; xxxij. Um bodburd ok stafkarla föslo; xxxiiij. Um hælga daga huæirir non hælgi hava huæirir æigi; xxxiiij. Um sildfiski huarsu alexandr paue lovade; xxxv. Um wtrodr; xxxvj. Um þæt er madr vædr staden a værki a lægom tidum; xxxvij. Hu(a)rsu siøkia skal hælga daga uærk; xxxviiij. Um paska hælgi; xxxix. Um gangdaga hælgi ok fastu; xl. Um faustu mote mariu mæsso; xli. Um almusu gerd a huitasunnu dag; xliij. Um iola hælgi; xliij. Um loss a hæilogum daugum: ok vm flota; xliiiij. Um þæt er ner skip skal rioða; xlv. Um þæt huat er bera ma sækkalaust a hæilagum daugum; xlvj. Um kiotato a hotidum. ok vm sunnudaga værk; xlvij. Um faustu a olauas messo appne; xlvij. Um husl tauku a paska dæigi; xlix. Um þæt er maðr ætr kiot vm langa faustu; l. Um langa fr(i)adags faustu; lj. Um ato huat er eta skal: ok ef oreinende fællr i mat; Um oreinendes ato i naudzyn: ok ef madr kastar þui i mat; Um farlængd erkibiskups ok ræidskiota; Um landburd; Um iarnburd; Um meinæida;

innholdsliste Ga, b, c: i. Vm kristiliga tru retta; ij. Um ifirboð konungs oc biskups oc þeirra ualld.; iij. Vm fals konunga.; iiij. At einn skal konungr vera at noregi oc sua at skat londum.; v. Um noregs konungs erfð með .xiiij. greinum.; vj. Um þæt huer konungr skal vera at noregi ef sa er engi til er i konungs erfð stendr.; vij. Vm dottor eða sunar dottor.; viij. Um heit konungs.; ix. Vm eið hertuga eða iall.; x. Um eið barruna.; xi. Vm logmanz eið.; xij. Vm bonda eið;

innholdsliste Gd: i. Her hefr upp kristins doms bolc ok seger i fyrsta capitulo huersu menn eighu at hafua ok hallda kristilegha tru; ij. Um konungs valld ok biskups; iij. Um konungs kosninng; iiij. Um konungs erfðir; v. Um vt arfa konungs; vj. Um heit konungs viðr þegna sina; vij. Vm hertugha eið ok iarls; viij. Vm Barruna eiða; ix. Vm lögmanz eiða; x. Um bonda eið;

innholdsliste Ge: i. Her hæfr lut gulapings bokar oc segir vm kristinn rett huat menn skolu trua; ij. Vm konung ok byskop; iij. Vm konungs skylldu af folkeno; iiij. Vm konungs ærfðir; v. Vm konungs kostning; vj. Hvat frendr skolu ærfa eftir konung; vij. Hueria skylldu konungr a at halda við þegna sina; viij. Vm æiðstaf hertuga æða jarls; ix. Vm æiðstaf baruna æða hirðstiora; c. Vm æiðstaf lagmanna; xi. Vm bonda æið;

innholdsliste 313: 10. Her sægir vm kristilega tru; 11. Her vm Veralderleght valder konongs/ och Bishops; XII. Att Menn Tione vell rettom konge/ och vares fals konunga; XIII. Huer konungr skall vera adt Noregi eptir retto ærffdrar tale; XIII. Kononges kossninng; XV. Vm thatt huat konongrs frændir me/go ærffua; XVI. Um konnongs eidir; XVII. Hörtuga æider och Jarlls; XVIII. Baruna æidher och Riddara; XIX. Lagmans æidt; XX. Bonda æidt.

2 i. tilf. Ga, c; Ea; X Capitulum tilf. 313.

3 uphaft Eb.

4 borga (rettet fra: skiðu) Ba, b; Borgar Bc, f, h, l; skidu Bd; Skyda (rettet fra: borgar) Bk; æiðsifua Ea, b,

c, d, e, f; gula Ga, b, c, e, f, h, i, l, m, n, q, t; N: Gs; aldra 313.

[5](#) Norris mannom 313; *mgl.* Gd, p.

[6](#) *rettet fra* allra Fa.

[7](#) *dittografi* Fa; *mgl.* Bc.

[8](#) men skulu Bh.

[9](#) æ *tilf.* Ed.

[10](#) *fra* hafa: halda oc halda lata Gf; halda 37.

[11](#) austær luta. ok *tilf.* Bh.

[12](#) guð Bb, l; Ef; Gi; fadur ok son. ok gud Bf; varn herra íésúm *christum*. fadur Bh; guðs faður Eb; æin gud faður Ed.

[13](#) almatkan. ok (*mgl.* Fe) *tilf.* Fc, e.

[14](#) er alz er valldande Fe; *mgl.* Gm, n.

[15](#) skapara *tilf.* Ba, b, c, d, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

[16](#) a varom 313; varn *mgl.* Gf, n.

[17](#) herra *tilf.* 313.

[18](#) herra Bb; Gd, h, q, s; *mgl.* Gf, n.

[19](#) *fra* varn: *mgl.* Bh.

[20](#) ok a *tilf.* Ed; ok *tilf.* Ef; Fb, e; Gm.

[21](#) æinka Bc, d; Eb, d; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; enga Bf; Ef.

[22](#) íésúm *tilf.* 343.

[23](#) eingetinn Gd.

[24](#) uar Ba, d, f, h; Ea, d; Fe; Gi.

[25](#) krafte heilags anda. ok (*mgl.* Bb) fœddar (fœdezt Ee; Fb, c; Ge, Gi, l, n, q, s, t; fœðr Fe; Gf, h, m, p; boren Gd; *mgl.* Bl) af (*mgl.* Bl) *tilf.* Ba, b, c, d, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343; hel<...> 37.

[26](#) mø Ef.

[27](#) uar *tilf.* Gi.

[28](#) pylati Eb, d; Gi; pilatus Gd, f, l, n, p, q, s.

[29](#) vallde Ea, b, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t.

[30](#) a *tilf.* 343.

[31](#) ok a kross fæster Fe.

[32](#) *mgl.* Ba, b, c, d, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.

[33](#) dœmdr (*ordet er streket over, og en yngre hånd har føyd til margen: dæiddr*) Fe.

[34](#) niðr *tilf.* Bc, f, h; Ed, e, f.

[35](#) i iorð oc *tilf.* Bb; Fb; ok *tilf.* Bc, h; Fb; Gd, s.

[36](#) steig Fc; Ga, b, c, d, e, h, n, s, t; før Gi; 313.

[37](#) ok þædan ræis han vpp ok stæig Fe.

[38](#) hann Bf; *mgl.* Bh; Fe.

[39](#) at lœysa Bh; Fc; Ga, b, c, e, h, m; 313.

[40](#) þedan Ba, b, c, d, f, h, k, l; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, n, p, q, s; þaðan Ea, b, c, d; Fb, c, e; 343; thedran 313; *mgl.* Ef; Gm.

[41](#) alla Ba, b, c, d, k, l; Ea, b, c, d, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, n, p, q, s; 313; 343; *mgl.* Bf, h; Gm.

[42](#) men Bk; Eb; Gd, l, n, t; vini Fb, c, d, e; Ga, b, c; 313; 343; *fra* for: *mgl.* Ee.

43 ok *tilf.* Eb.
44 dægghi Bc; dags Eb; *fra* Þriðia: a þridia dægghi Bh; Ee; Gi.
45 paska *tilf.* Gm.
46 siðan Gm.
47 at 343.
48 nidr grauen Bf; pindr Ea, c, e; domder Fe.
49 sinum mandom Fb; Gf; sama mandome Fe.
50 at *tilf.* Bc, h; Gf, i; 313; oc *tilf.* Fb, c.
51 oskaðande Gc.
52 *fra* mandome: *mgl.* Gd, l.
53 mann. dome Gl, n; *fra* i sinum: *mgl.* Fc; *fra* døydr ok grafen: oc døyddr i sinvm manndome at vskaddvm sinvm guð dome Gt.
54 *fra* er hann var: ræis hann vp ok stæigh niðr til hæluitis at lösa þedan sina uini. ok hann var døydr i sinum mandome at uskaddum sinum guddome Ee.
55 siðan *tilf.* Gd.
56 *mgl.* Gn.
57 sinum *tilf.* Bb.
58 *mgl.* Gt; 343; *fra* ok: oc siðan var hann Bb.
59 hia Ee.
60 ok *mgl.* Fc, e; *fra* pascha: paskom Fe.
61 upstigu dags Ba; hælga þorsdags Ed; Fc, e; Ge, h, s; *fra* frá pascha: *mgl.* 343.
62 hann *tilf.* Gt.
63 þa Ba, c, d, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313.
64 hifna Gd, h, m, p, q, s, t; himfna Ge.
65 *mgl.* Ba, b; *fra* ok stæig: Sidan steig han vp til himna 343.
66 *mgl.* Ed.
67 þa *tilf.* Fb.
68 aptr *tilf.* Bf, h.
69 hinum *tilf.* Ea, b, c, d, f.
70 till *tilf.* Fe.
71 ok Ea, c, e; Fb; Gd, f, h, l, n, q, s; 343.
72 værkum Bf, h; verðlæikum Ea, b, c, d, f; Gf, i, l, n, p, t; 343.
73 krafta *tilf.* 343.
74 se Bf.
75 *mgl.* Bc.
76 oc hælaghr anðe *tilf.* Bb; Gd, s, t.
77 þessar 343; *mgl.* 313.
78 skilninger Ba, h, l; skillingar Bb.
79 ero Fe.
80 fra *er*: eru Gh.
81 sandr *tilf.* 343.
82 *fra* ok þær: *mgl.* Eb.
83 Och 343.

[84](#) a tilf. Bb, c, d, f, k, l; Eb, d; Gd, f, m, n, s; 343.
[85](#) mgl. Bc, d, h; Gf; 343.
[86](#) mgl. Fc; *her slutter lakunen i Be.*
[87](#) trur Ba, b, h, l; tryr Bc, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; tryr a Bk; *fra* allt: tuj sœm tryr 313; *fra* er: at 343.
[88](#) mgl. Ed.
[89](#) cristilegh Ee; Fc, e; Ga, b, c.
[90](#) *fra* oll: allt kristilegt folk Gn.
[91](#) at Ee.
[92](#) allra tilf. Ga, b, c.
[93](#) *fra* ok: mgl. Gp.
[94](#) er tilf. Bc.
[95](#) nu Gf; mgl. Bc, d, e, f, k; Ea, b, c, d, f; Fe; 313.
[96](#) staðfest Ea, c.
[97](#) obrigðri Eb; oumræðiligri Gi.
[98](#) staðfestu Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, c, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343; samuisku Ed.
[99](#) varar tilf. Fc.
[100](#) geuaz Bf, l; Ea; Fb; 343; latezt Gt.
[101](#) með Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, c, d, f; Fb, c, e; i Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.
[102](#) skirls. ok Bf; skirn með Ef; skirn 313; mgl. Bb.
[103](#) ok iðran mgl. Gd, f, l, s.
[104](#) með Ed, f; mgl. 343.
[105](#) rettom Fc; Gi; mgl. Ea, b, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.
[106](#) gange Ed; *fra* iðran: skrifta gang oc rettre (mgl. Bb, c, d, e, f, k, l) iðran (*fra* oc: mgl. Bh) (oc tilf. Bk) Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Gm; *fra* skirn: skirn ok skriptagang Gd.
[107](#) vars herra íesu christi Bh; Ga, b, c; vars herra íesus Gp; vars herra Gt.
[108](#) mgl. Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.
[109](#) er helghað Gp.
[110](#) uiðr Ee.
[111](#) bœnum 343.
[112](#) med Ba; Ga, b, c; oc með Bl; mgl. Ge, h, m; 313.
[113](#) með 343.
[114](#) aulmusum Fe.
[115](#) ok með Ba, f; með Eb, d, e, f; 343; mgl. Bb, h; Ea, c.
[116](#) mgl. Bh; Gt.
[117](#) mgl. Gt.
[118](#) mæinlætum oc Eb; wídir 313; mgl. Bk; Ee; Gd, e, f, i, n, s, t.
[119](#) allum tilf. Ed; Fc; Gd, f, h, l, m, s; 313; *fra* fostum: mgl. Gt.
[120](#) allum Bh; Ga, b, c; 343.
[121](#) mgl. Bk.
[122](#) *fra* goðom: godgerningum Ee.
[123](#) mgl. Fe.

[124](#) oc tilf. Ga, b, c.
[125](#) ok Ba, f, h; Ea, b, d, e; Fc, e; Gh, t; 313.
[126](#) fra fostum: med rødt blekk rettet av en hånd fra 1500–tallet til: af nad oc miskund guds fyre uerdskuldan Jesu christi En ey fyri nein wor god uerk Gf.
[127](#) Trulum 313.
[128](#) en Ba, b, c, d, e, f, h, k, l.
[129](#) kemr Gp; 313.
[130](#) ok Bc; Gn.
[131](#) skal Bh, k; Gn; 313; skal en Gm.
[132](#) øfzta Gt.
[133](#) mgl. Bf, h, k; Eb; Gm, n, t; fra skal: þa skal hann Ee.
[134](#) risa Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, q, s, t; 313; fra eða: skal koma til doma dags með þeirri ond ok likam sem i þessum heimi hofðo þeir Gp.
[135](#) mgl. Gd, s.
[136](#) oppr. skulum ver Ba, men ver er rettet til þeir, mens skulum ikke er rettet til skulu; skulu aller þeir Ea, c.
[137](#) illt Gi.
[138](#) haua gort Bf; Gi; gæra Ea, b, c; gerdom 343.
[139](#) þesse hæims tilf. her i stedet for senere Bh; Gi.
[140](#) mgl. 343.
[141](#) iðraðoz Ba, b, c, f, h, k; Ee, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, h, l, m, n, s, t.
[142](#) sinnæ værka Bf; með ifuirbotom Ed; Fb; 343.
[143](#) mgl. Gi.
[144](#) þa tilf. Ee.
[145](#) mgl. Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.
[146](#) enda Ea, b, c, d, e, f; Fb, c; Ga, b, c, d, f, h, i, l, m, n, p, q, s; 343.
[147](#) fra endan: v (med aksent) ændilægan Ge, t.
[148](#) ð vanskelig å lese pga. av beskjæring av siden Fa.
[149](#) annars hæims tilf. Ee.
[150](#) ð vanskelig å lese pga. av beskjæring av siden Fa.
[151](#) fianðom Ba, f, h; ðioflinum Bk; Gl; di<...> 37.
[152](#) ændælausæ pino Bh; ærennz drekom Eb.
[153](#) fra endan: ændalausar pinur i hæiluiti mæð dieflum Fe.
[154](#) þeir Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 37; 313; 343.
[155](#) mgl. 313.
[156](#) mgl. Bh.
[157](#) mgl. Bh.
[158](#) þa Gm.
[159](#) þa fa ok tilf. Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ee; Fb, e; Ga, b, c; 313; 343; þa tilf. Bh; Gh, n, q; fa oc tilf. Eb, c, f; Fc; Gd, e, f, h, l, m, n, p, q, s.
[160](#) mgl. Gm.
[161](#) æfuenlegha Bb; ændalausar Bh.
[162](#) lakune av ett bl. begynner her Bh og ender i kap. 5, 3. arv.

[163](#) *mgl.* Bl; *fra* guði: *mgl.* Gd, l.

[164](#) englum Ec; 313; monnum *mgl.* Ga, b, c.

[165](#) *mgl.* Ba, b, d, e, f, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, p, q, s, t; 313; 343.

[166](#) æ ok æ vttan enda *tilf.* Bc; Amen: *tilf.* Fb, c; 313; vttan enda *tilf.* Gn.

[167](#) Her seggir vm *cristilega* tru er *vér* erom skyldugir at halða Ba; Vm vald *konungs ok* ærkebiskups Bc; (Her sægir *tilf.* Be) Um vald *ok* vmboð *konungs* oc biskups Bd, e; Her sægir vm veraldligt val(d) *konunga*. ok biskupa andligt Bf; Vm stíorn þeira *konungs*. oc biskups Bk; Her segir vm valld þeirra er yfir ero skipader Ea; Her sægir um ueralllegt ualld *konungsdomsens* oc vm anlegt valld biskupa Eb; Vm valld *konungs* oc byskupa Ec; xij. Ed; Um *konungs* vald *ok* biskupa *ok* þeirra þægnskyldu .viij. Ee; Vm veraldlig vald *konungs* oc anderlikt vald biskups Ef; Vm ifirboð (vald Gh, t) *konungs* oc biskups Ga, b, c, d, h, t; Capitulum secundum Ge; Huersu menn skulu styrkia *konung* oc biskup till alra rettra mala Gf; Vm *konung* ok biskup Gi; Fra *konungi* ok biskupi at huar þeirra a at styrkia Gl; Vm *konungs* yfir boð Gm; Vm vald *konungs* ok biskups ok þionostv Gn; Vm vald *ok* ifirboð *konungs ok* biskups Gp; Wmbud *konungs* oc biskops Gs; Vm veraldlegt valdir *konungs* oc vm Biskops 313; Vm *konungr* oc Biskupr at þær skulu huer vald skyller ol loga 343; *overskr.* *mgl.* Bb, l; Fb, e, f; Gq.

[168](#) ij *tilf.* Ga, b; Ea; XI Capitulum *tilf.* 313.

[169](#) En Ba.

[170](#) með 37.

[171](#) guð Bb; Fc.

[172](#) er svá mikil. *ok* hon *tilf.* Bc.

[173](#) er Eb, e; sægir Ff.

[174](#) uerallega Gn; huærs dag læht 313; *mgl.* Gi, m, q.

[175](#) *mgl.* Bc, f; Fc, e; Gc, d, e, h, n, q, s, t; 313.

[176](#) ok Gm; *fra* ser: sægir till huersdagslega þers Ff.

[177](#) huersdaglega *tilf.* Gn.

[178](#) ogole Gm; vtolulegs 37; *fra* mikla: mikelegha þorf vtaleghs Ea; þess mykla otalulegs Eb; mikelegha þorf utolulegs Ec; þorf. otalulegs Ed; mycla þorf vtalulegs Ef.

[179](#) imislegs Fe; 313; omissilex Gm; *mgl.* Ee.

[180](#) *fra* otalleg: *mgl.* Bb.

[181](#) auðuælegha Bb; audmiuklega Bc; vsynilæghir Bf; avðsynilegha Ea, b, c; vsynilega Ed, f; audsynilægir Ee; Fb, f; augsynilega Gf, h, l.

[182](#) þionosto Bc, e.

[183](#) *fra* skipat: *mgl.* Fe.

[184](#) hælga Bc, e, k; Ea, b, c, e, f; Fc, e, f; Ga, b, c; 313; *mgl.* Gd.

[185](#) *mgl.* Eb; 343; *fra* þerssa: þessa hælghan Bl; Fb; 343.

[186](#) *fra* þerssa: þetta Bb.

[187](#) hælogh Bf; haleit Gd.

[188](#) *fra* vm þerssa: *mgl.* Gm.

[189](#) halda *tilf.* Bc.

[190](#) *fra* vm þerssa: með þessarre hælgu tru ok hans godom mannum heilagt logmall Ed.

[191](#) uendar Ga.

[192](#) *mgl.* Bf.

[193](#) *mgl.* Fb.

[194](#) ræfstar Ed.
[195](#) En Ga.
[196](#) þeir Ba, c, d, e, f, k; Ea, b, c, d, f; Gd, f, i, m, p, q, s.
[197](#) annat Gd; första 343; *mgl.* Ba, c, e; Ea, c, e; Ge.
[198](#) ok Ea, c, e; en annat Gd, m, q.
[199](#) ærchibiskup Fc; *fra* annar konungr: konungr ok biskup Bf.
[200](#) þa tilf. 343.
[201](#) *mgl.* Ed.
[202](#) ueraldlic tilf. Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, n, q, s, t; 313; 343; ueraldar tilf. Gp.
[203](#) *fra* til: *mgl.* Fe; Ge.
[204](#) ærchibiskup Fc.
[205](#) *mgl.* Bf
[206](#) *fra* En: *mgl.* Bc; Gl.
[207](#) a hvar Ea var.; En hvar Eb; at hvar Ed, f.
[208](#) styrki Eb, d, f.
[209](#) mal oc tilf. Eb.
[210](#) uelldi Gt.
[211](#) *mgl.* Ef; *fra* annars: annan Gm.
[212](#) mala tilf. Eb.
[213](#) at tilf. 343.
[214](#) kænizt Eb, d.
[215](#) þat Gt.
[216](#) *mgl.* Ed, e; Fb, f; Gn; 343.
[217](#) vmbod Bf; Ea; Ff; 313; ifuirboð Ea var.; Ge, f, p; *mgl.* Ed, e; Fb; Gn.
[218](#) *mgl.* Gn; 343.
[219](#) *mgl.* Ba, b, c, d, k, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, p, q, s, t; 313; 343.
[220](#) firir Ba, f, k; Ea, c, d, e, f; 313; Nu af Bb; Fe; Nu firir Bl; Fb, f; 343; Oc firir Fc; Ga, b, c, h, i, n, q, t; Oc af Fe; Ge; En af Gd; *mgl.* Eb.
[221](#) hans Gn.
[222](#) *fra* En: firir þui en þeir ero þær gudes men Bf.
[223](#) ok helgha anda tilf. Gp.
[224](#) ok tilf. Bf; Ee; Gh.
[225](#) *fra* ok: hins ok annars Fe; 313.
[226](#) þeir Ed; at þeir 343.
[227](#) vitu Bk.
[228](#) *mgl.* Bc, d, k; *fra* at : *mgl.* Bf; Ee.
[229](#) *mgl.* Bc, d, f, k; Ee; Gf, h, i, p, q; *fra* at: *mgl.* Gt.
[230](#) þa tilf. 343.
[231](#) með engo mote Ba, b, c, d, e, k, l; Eb; æi Bf; æigi Ee; með öngum mote Fb; a ængan væg Fc; Ga, b, c; ved eingu motte 343.
[232](#) megha tilf. Ec.
[233](#) *fra* ma: með önghu mote (ma) missa Gd, i, l, m, q; a engan vægh ma missa Ge, h, s; engan væg ma

missa Gf, n; æigi ma missa Gp.

[234](#) oc *tilf.* Eb, e.

[235](#) ok Ed.

[236](#) er Ga, b, c.

[237](#) *mgl.* Eb, d, f; Ff; 313.

[238](#) *mgl.* 343.

[239](#) uirdi sik Eb, f; vyrdir sik Ed.

[240](#) þess *tilf.* Ea, c; 313; sik *tilf.* Ef.

[241](#) *fra* kalla: kallaz Eb; Ff; Gd, p; 313; 343 *fra* at: *mgl.* Ef.

[242](#) með *tilf.* Fc, e; Gh.

[243](#) *mgl.* Bb; Gp.

[244](#) *lakune herfra til Landevernsbolken kap. 3* Ec.

[245](#) *mgl.* Bd.

[246](#) styrkia Bb; Ge; styrkiæ Bf; trygguir Gi.

[247](#) med fulkomne (aldre Bf) ast *ok* redzlo *tilf.* Ba, d, f, k; Ea, b, d, e, f; Fc, e, f; Ga, b, c, e, f, h, i, m, n, p, q, s, t; 313.

[248](#) *mgl.* Gm.

[249](#) þæS *tilf.* Bb, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e, f; Gd, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

[250](#) þess er Ga, b, c.

[251](#) hann Gd, s.

[252](#) þa Gp; *mgl.* Gf.

[253](#) skipazt 343.

[254](#) oc *tilf.* Bf; Ea, b, f; Ge, f, p; 313.

[255](#) þess er Ed; þer sem Ee.

[256](#) abyrgd firir *tilf.* Gl.

[257](#) ahyggiu Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313.

[258](#) *mgl.* Bf; Eb, d, e, f; Fc, e, f; Ge, h, p.

[259](#) oc albyrgð firir Gb, c; *ok* abyrgiaz firir Gd, s; allra hellzst firir Gl; *ok* abyrgð med Gn; *mgl.* Bb, l; 343.

[260](#) gud Gn; *mgl.* Ba, b, l; *fra* ok: *mgl.* Fb; Gi; 343.

[261](#) *mgl.* Gl.

[262](#) firir þui Bf; *mgl.* Ee.

[263](#) *fra* þar: þar boken vattar Gd.

[264](#) sva *tilf.* Ea.

[265](#) studðum Bk.

[266](#) morkum Ga, b, c, t.

[267](#) huatke Bc, d, e.

[268](#) mætte Fe; megghi Gd, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t.

[269](#) hofdingiar Bc, d.

[270](#) þess *tilf.* Ba, c, d, e, f; Fe; 313; þessa *tilf.* Ea, b, d, e, f; Fc, f; Ga, b, c, d, e, f, h, n, p, s; laganna Gi; *mgl.* Gl, m, q, t.

[271](#) anauðga sina þægna Bc; anauðga Bd, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, f; Ga, b, c, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343; anauða Gd, m.

[272](#) eða þuingia Gd, l, s; eða þraøngua Gi, p; *mgl.* Bl; Fb; 343.

[273](#) lands *tilf.* Bc.
[274](#) *mgl.* Ed; *fra* Suo at: þui at hofðingiar mægo þuinga folket Bb.
[275](#) myckilli Ba, b, k; Ea, f.
[276](#) ef þeir vilia *tilf.* Bb.
[277](#) at *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t.
[278](#) megho ok Bc; mego Eb.
[279](#) fakunnir Bk; faskyninge 343.
[280](#) *fra* mege: fa vitrir menn só. syniat Gd.
[281](#) hofðingium Bb, f; Ea, b, d, e; Gd, h, m, n, t; hofðingianum Gi, l.
[282](#) loghlighri Bf; loglegar Eb; loglegha Ed.
[283](#) þægnskylldur Eb.
[284](#) ok Ea, d, e.
[285](#) skamsynrar Ge.
[286](#) ouizku Fe; Ga, b, c; *fra* eða: *mgl.* Bb; Eb; *i margen ved dette kap. er det med tekstens hånd skrevet:*
En þesse lutir høyra till villu ok heidens atrunadar etc. ... þa syni sa með þylftr æidr. fellr til vtlægdar, et
stykke som ellers utgjør et kap. i Kong Magnus' kristenrett Gs.
[287](#) och ouitzsku *tilf.* 313.
[288](#) Her seggir huat illt af fals konungastod ok skipan Magnus kononghs er hann gerðe Ba; At menn varez
at taka þen til konungs en æigi er til kominn Bc; Um fals konunga oc huat ilt af þæim stoð Bd; Her sægir
at menn skulu æighi taka fals konunga oc huat ilt af þæim stoð Be; Um lydni ok eptir læte vid konung Bf;
Vm lyðskylðu lanðz folksens við konung sin Bk; Vm fals konungha. ok vm skipan. Magnus konunghs Ea;
At men þione væl rettom konunge oc varez fals konunga Eb; 313; xiii. Ed; Skipan Magnús konungs huersu
menn sculu konung til taka .ix. Ee; Vm fals konunga Ga, b, c, d, m; Capitulum tercium Ge; Vm falls
konunga þa sem menn þionaðo oc leto sit goz firir þeirra saker Gf; Vm konungs kosning Gh, t; Huer
konungr skal rettr ifir noreghe Gi; Huat illt af fallz konungum standr ok stadit hefir Gl; Huer konungr skal
uera yfir noregs kongs riki Gn; Vm konungs kosning ok fals konung Gp; *overskr. uleselig* Gq; Wm frafalds
konunga Gs; Vm þings stefno 343; *mgl.* Bb, l; Ef; Fb, e, f.
[289](#) iij *tilf.* Ga, b, c; Ea; 12 Capitulum *tilf.* 313.
[290](#) En Ba, d; Gb, c; *mgl.* 343.
[291](#) allt *tilf.* Fc; Ga, b, c, h, i, m, n, t.
[292](#) þægnskyldu Bd, f; Gh; skyldu Ed; Ff.
[293](#) konunge Bb; konungdomenom Bc, d, e; Ff; Gf; hofðingium Eb; konungsdomenom Ee.
[294](#) tha væra 313.
[295](#) æinkanlega konungdomenom *tilf.* Eb.
[296](#) þæra Gi; varo 343.
[297](#) *mgl.* 313.
[298](#) varez Ba, e, l; Gb, c.
[299](#) viðr *tilf.* Gh.
[300](#) ena *tilf.* Ea.
[301](#) *mgl.* Ee.
[302](#) mesti Ga, b, c.
[303](#) luti Bd, e, k; Gd, f, h, l, m, p, q, s, t; 343.
[304](#) folks *tilf.* Ga, b, c; 313.

305 *mgl.* Gp, q.
306 *mgl.* Ga, b, c.
307 folksins Gd, p, q; *mgl.* Gm; 313.
308 heruiliga Gi; miok Gn; *mgl.* Gp.
309 blindaðar Ba, c, d, e; Fc, e; Gi, n; blint Gm; *fra* veret: blindarer Ef.
310 af *tilf.* Ba, b, c, d, e, k, l; Ed, e; Fb, c, f; Gc, d, h, i, l, n, p, q, s; 313; 343; aðr af *tilf.* Ea, b; af sua *tilf.* Ga, b.
311 *mgl.* Gc.
312 a allz Gt.
313 *mgl.* Bb; Gf; 343.
314 finz Bb; Ee; ero Ed.
315 þar til Bf; *fra* dōme: þess dōme til Ee; Fc, e; Ge, h, n, s; þess dōme Gt; 313; till þess dōme Gf, i.
316 þess *tilf.* Bb, c, d, e, l; Ea, b, f; Fb, f; Ga, b, c; 343.
317 þe 343.
318 voro Bd.
319 til konungs *tilf.* Bc; til *tilf.* Gh.
320 kallaz Eb; *fra* menn: *mgl.* Fe.
321 *mgl.* Ed; Fb, c, f; 343.
322 i mote Fb, c, e, f; Gd, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.
323 guds lagum. *ok tilf.* Bc, d, e; rettyndum oc *tilf.* Eb; 313.
324 konunge Ba, b, d, e, f; Ea, b, d, e, f; Gc, p; 313; *fra* rettom: rettyndum *ok* rettom konunge Ff.
325 at Bb.
326 mote *tilf.* Bf.
327 rette Bf; Gm; *mgl.* Fe.
328 vill Gd, p, s, t.
329 hafa *ok tilf.* Gp.
330 hafa við annan Bb; vna af (*mgl.* Ed; Fb) adrum Bc, d, e, f, l; Ea, d, e, f; Fb, c; Ga, b, c, e, f, h, l, m, n, s; 313; vitta Bk; æi þola af oðrum Eb; uita af aðrum Ff; vnna Gd, i, p, q, t.
331 Þionado Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, n, p, q, s, t; 313; þionade Gm.
332 vælboren maðr Gm.
333 eigi varo væirdir at Fe; vitnato 343.
334 knape hans Gm.
335 sua *tilf.* Gf, m.
336 fleira Ba, b, c, d, e, k.
337 sinna *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.
338 eda Ba, b, c, k, l; Ea, b, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, e, f, h, i, l, m, p, q, s; 313; 343.
339 *fra* en: *mgl.* Gt.
340 vera *tilf.* 313.
341 reðtlega *tilf.* Gm.
342 æða Fb; 343; *mgl.* Eb.
343 *mgl.* Gi.
344 *mgl.* Bf; Ea (*men tilf. med var.hånd*), b, d, f; Ge, f, p.
345 misunnar Ba, b, d, e, k, l; Ga, b, c; misurnir Bc; missuna Bf; Ge.

[346](#) *nytt kap. med overskrift: Huerr konungr skal uera Ba; intet nytt kap. eller overskr. Bb, c, d, e, f, k, l.*
[347](#) ædra læitande tilf. 313.
[348](#) fara 313.
[349](#) *fra griplande: griplande hanðum. eða leitanðe lengar (mgl. Bd; fra griplande: lætlannde Bf; fra eða: mgl. Bb) eftir at fara huar konungar a retlega Ba, b, c, d, e, f, k, l; griplande (gripande Gn) hondum (mgl. Eb) eða læitande eftir (til Eb) at (mgl. Ge, h, i, n) fara hverr rettlegha (retsligher Ef) a konungr Ea, b, d, e, f; Fb, c, e; Ge, f, h, i, l, n, q, s; 343; griplanðe till at fara eða læitande huárr retlæga a konungr Ff; griplande hende eða leitande eptir at fara huer konungr Ga, b, c; griplandi hendi (mgl. Gp; eða leitande tilf. Gm) eptir at fara. huer rettligha a konungr Gd, m, p, t.*
[350](#) *fra a: skal konungr Ed.*
[351](#) i Bf; Ed; Ge; efter 343; *mgl. Eb, f; fra hværr: huær kononngi a att wæra rettlegha iffir 313.*
[352](#) *mgl. Eb, f.*
[353](#) *konungs tilf. Bb, c, d, e; Ea, d; Fb; Gd, e, m.*
[354](#) *fra ifir: firir norege Ee; i norege Fc, e; Ga, b, c, n, s.*
[355](#) *mgl. Gh.*
[356](#) *frostþings mannum tilf. Fe; a gula tingi tilf. Gh, n; a N:tingi tilf. Gs.*
[357](#) *tilf. i marg med samtidig kursivhånd Gb; mgl. Gc.*
[358](#) *ok tilf. Fe; gulapings monnum ok tilf. Gn.*
[359](#) *norð Bd, e, f, l; Ea, f; Fb; Gd, i, m, q, t; frostþigs Fc; Nordri 313; mgl. Ba; 343.*
[360](#) *konongs tilf. Ed.*
[361](#) *noregs monnum tilf. over linjen med samtidig kursivhånd Gb; mgl. Gc.*
[362](#) *oc ollum oðrum noregs monnum tilf. Fc; fra noregs: norð monnum Fb, f.*
[363](#) *Hakann 313.*
[364](#) *Magnusar 313.*
[365](#) *fra son: mgl. Bd.*
[366](#) *fra sonar: mgl. Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.*
[367](#) *skipaðe Bd.*
[368](#) *a frostþingi tilf. Fc, e; a gula þingi tilf. Ga, h, n; tilf. margen med samtidig kursivhånd Gb; a N:tingi tilf. Gs.*
[369](#) *en tilf. Ge.*
[370](#) *retto Ge; rettum logum Gi.*
[371](#) *rettær tilf. Bf; Ea, b, d, e; ok erfðum tilf. Gi.*
[372](#) *tilf. margen med samtidig kursivhånd Gb; mgl. Ba, c, d, e, f, k; Fc, e; 313.*
[373](#) *við noregs konung ok hans afspringi tilf. Gb, c.*
[374](#) *fra at vera: konungr at uera ifir noregs vældi Bb; at vera konungr at (ifir Gd) Noregs uælldi Eb; Gd, p; at vera noregs konungr Ed, e; Ge, h, n, q, s; at vera Konungr Noregs velldis Gt; konungr vera ifir Norges weldj 343.*
[375](#) *at Bb; 343.*
[376](#) *fra eptir: mgl. Fe.*
[377](#) *rettom tilf. Eb; ok þui sem þa var iattat. með raðe ok samþyct Jons erkibiskups. ok allra annara liodbiskupa. lendra manna ok lærðra. stallara ok logmanna. ok allra hangenginna manna. þeira er þa varo i hia. ok allra frostþings manna tilf. Fc; ok þui uar jattat med samþyct Jons erkibiskups ok allra*

leoðbiskupa. lendra manna og lerðra. Stallara ok laugmanna ok allra handgengiinna manna þeirra er þa uaro j hia ok allra Gulapings manna *tilf.* Gn.

[378](#) af *tilf.* Bb.

[379](#) iattaði Bb; iado Bc, d, e; *mgl.* Fc.

[380](#) aller *tilf.* Bc, d, e, f; Ea, b, e; Ga, b, c, d, e, h, m, n, q, s, t; 313.

[381](#) ok samþyckti Bb; *fra* þui: þui iattaðo oc (*fra* iattaðo: *mgl.* Fc) samþycktu (aller *tilf.* Fc, e) noregs menn Fb, c, e, f; 343; *mgl.* Gn, t.

[382](#) sine 343.

[383](#) afsprengi Ba, b, f, l; arfingi 343.

[384](#) *mgl.* Ea, b, d, e, f; Fe, f; Ga; 313.

[385](#) konung ok hans afsprengi (arfuing 343) *tilf.* Ba, b, c, d, e, k, l; Fb, c; Gb, c, e, h, i, m, n, q; 343; konung Gt.

[386](#) þingtale Ee; Fb, f.

[387](#) ok Ee; 313.

[388](#) vm þat Fb; vm þert (?) 343; *mgl.* Bb, f, k; Ea, b, d, f; Ff; Ge, f, p; 313.

[389](#) æiliflega Fc, e; Gh; arfflega 343; *mgl.* Gt.

[390](#) þar Ed, f.

[391](#) oc (er Bb) her fylgir nu (*mgl.* Gi, m, n, p; 313) *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Gd, f, h, i, l, m, p, q, s, t; 313; oc nu fylgir her nest æftir *tilf.* Eb; Ff *som deretter har hele Kong Håkon Magnussons Erdatal og rikisstiorn, og først ved slutten av dette, hvor en ny hånd begynner, som varer gjennom resten av loven, kommer det alminnelige Kong Magnus' Arvetal*; ok nu (*mgl.* Fe) fylgir her *tilf.* Ed, f; Fb, e; ok nu fylgir hær ok þui skulu þeir fylgia með ollum sinum mægni ok mote þæim vera er þesso samþyckia æigi *tilf.* Ee; oc nu fylgir her. oc þui skolu þeir fylgia eptir allu sinu megni oc mætte (*fra* oc: *mgl.* Ge). oc þeim mote standa (vera Ge, n) er þesso samðyckia eigi *tilf.* Ga, b, c, e, n; er nu følger *tilf.* 343.

[392](#) Her seggir at ein skal konungr uera ifir allu noreghs konungs ueldi Ba; Vm uældi Noregs konungs Bc; Vm konung Bd; Vm fyrsta ærfd konungs Bl; *ingen overskrift eller kap.inndeling* Bb, f; *ny kap.inndeling uten overskr.* Be, k; Her hæfr ærfða tal noregs konungs með þui flæira er þui fylgir Ea; Huær konungr skal vera at norege æftir skipan *Magnúsar* konungs Eb; xiiij. Ed; Um noregs konungs ærfðir Ee; Vm konungs valdi Ef; Hær hefr konunga ærfða tal Fb; her hefr fyrstu konongs ærfð Fc; Vm þat huar konongr a at vera æftir retto æ(r)fdatale Fe; At einn skal konungr vera at noregi oc at skatlondum Ga, b, c; Hin fyrsta erfð Gd; Capitulum quartum Ge; Vm konungs skipan Gf; Hin fyrstæ ærf konungs Gh; Vm konungs erfðir Gi, p; Her hefr vpp ina fyrstv konunga erfð Gl; Su er hin fyrsta konungga erfðr Gm; Her hefr erfðatal noregs konga Gn; noregs konungs *tilf.* Gq; Wm konung i Norege Gs; Her hefr konungs erfða tal Gt; Hvær konger skall vera at Noregi æfttir rette ærffdrar tale 313; Her hefr konungs arfr tal fysta ærfð 343; *mgl.* Ff.

[393](#) iiij *tilf.* Ga, b; Ea.

[394](#) nafne Ba, b, c, d, e, k, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; nafn 343.

[395](#) iésu *christi* *tilf.* Ba; guðs *tilf.* Bd.

[396](#) æin gud Bf.

[397](#) konungs son Bk.

[398](#) *mgl.* Bc.

[399](#) firir Ee.

[400](#) *mgl.* Gd, i, m, t.

[401](#) *mgl.* Ba, e, f, k; Fb, c; Ga, b, d, f, l, n, q, t.

402 ríki ok tilf. Ee; Fc, e; Gb, c, h, n, s.
 403 ríki Bb.
 404 bede tilf. Ba, b, d, e, l; Fb, c, e; Ga, b, c, h, n, s; 343.
 405 mgl. Ba; Ea, e; Fb; mgl. Gd, f, i, m, q, s.
 406 i tilf. Bd, e, f; Gf; a tilf. Ed, e; hifuir tilf. Gm.
 407 fra innan: ok svá skatlandum sœm innan landz Bc; fra begynnelsen av: kap. mgl. Ff.
 408 nytt kap. med overskr.: Her hæfr konungs ærffdir Bc; Vm fyrstu (fyrsta Ef) ærfð (konungs tilf. Ef) Bd, e; Ef; Her hæuer konungs ærfde tall Bf; Her hæfuer ærfðatall konungs i noreghe Bk; Hin (mgl. Ga) fyrsta ærfð (v. tilf. margen Ga) Ea; Ga, b, c, p; Fyrsta konungs ærfð Ee; Ge, s; Annur erfð Fc; Vm fyrstu ærfð Gf; Hin fyrsta k. e. Gi, n; Fyrsta ærffdir 313; overskr. mgl. Eb, d.
 409 Sv Bc; Ef; Nv Bd, e, f; Ea, e; Ff; Gf, p; 313; mgl. Bb; Fe; Gm.
 410 Magnus tilf. Bk.
 411 mgl. Ee.
 412 suo 343.
 413 ærffdir 313.
 414 konungs i noreghi Bl; konungs Gh, i; mgl. Ba, c, d, e, f, k; Ea, b, d, f; Ff; Ge, m, p, q, t; 313.
 415 er Eb.
 416 æftir Ef; att 313.
 417 norege Ba; noregs vælði Bl; Fb; Gd, i, l, m, p, q, t; noregs konungs ríki Ee; Gh, n, s; noregs ríki Fc;
 418 ski(l)geten tilf. Bc, d, e, f, k; Fb, c, f; Ga, b, c, d, e, h, i, l, n, p, q, s.
 419 mgl. Fe; 313.
 420 ok skilgeten tilf. Ba; skilgætin tilf. Ea, b, d, e, f; 313; skilgætner 343.
 421 Her hefer annur erfð konungs Ba; .ij. Bc, d; Gp, q; vm aðra ærfð Be; Ea; Gf; annur ærfð Bf, l; Ef; Fc, f; Ge, s; 313; 343; Su er annur ærfð Bk; Fb; Gb, c, d, f, m, s; Hin .ij. ærfð Ga; Annur konungs (konunga Fe) ærfð Ee; Fe; Gn; annor Gh, i; Annor erfð at sunar sun tekr konungdom Gl; her seger frá annarri konungs erfð Gt; mgl. Bb; Eb, d.
 422 Nv (her og over alt gjennom Arvetallet) Fe; over alt unntatt i 6. arv Gl; Sua 313.
 423 konungs tilf. Ee; Gt.
 424 ærffdir 313.
 425 er Ea, b, f; Gp; 313; en Gf.
 426 mgl. Bd, e; Ed.
 427 mgl. Bk.
 428 oc Ef; mgl. Bc, d, e, f; Ed.
 429 mgl. Bc, d, e, f; Ed; 343; fra er: mgl. Gt.
 430 mgl. Gb, c.
 431 ef Be; Ea; ok Ed.
 432 er Bb; Ea, b, d, e, f; Gp; 313; fra sa: sa er konungr uar faðer hans Gm.
 433 ok tilf. Gb, c.
 434 fra faðer: konungr uar faðer hans skilgeten Gm.
 435 æf ei er son til tilf. Bb; ef ængi er sunanna till (skilgetna tilf. Ee; Fe; skilgætenn tilf. Fb, c; skilgetinna tilf. Gn) tilf. Bl; Ee; Fb, c, e; ef engi er sona til tilf. Ga, b, c; ef ængi er skilgeten sun til 343.
 436 .iiij. konunga erfð Ba; Gi; Hin (mgl. Bf, k, l; Ge, s, t) .iiij. ærfð Bb, f, k, l; Ea; Ff; Ga, b, c, d, e, f, n, s, t; 343; .iiij. Bc, d; Gq; Vm .iiij. ærfð Be; Þridia ærfð Ef; 313; Su er hin .iii. ærfð (mgl. Gm) Fb; Gm; Þridia Fc;

Gh; þridia. ok fiorda Fe; Vm hina þriðiu Gf; su er hin þriðia at brodir *konungs* skilgetin Gl; þessi er .iiij. erfð Gp; *mgl.* Eb, d, e.

[437](#) Nv Bl; Fe; Gl.

[438](#) *mgl.* 343.

[439](#) ærffdir 313; *fra* Sv: Sv hin .iiij. Bk.

[440](#) er Ba, b, d, e, f, k, l; Eb, d, e, f; Fb, c, e, f; ef Ea; Ga, b, c, e, f, h, i, p, q, s, t; 343.

[441](#) sa *tilf.* Gn.

[442](#) samfeðra ok *tilf.* Gd.

[443](#) *mgl.* 343.

[444](#) *her shutter lakunen i* Bh.

[445](#) suo 343.

[446](#) þo *tilf.* Gm; sem *tilf.* 343.

[447](#) samfæddr Ge.

[448](#) var Gh, m.

[449](#) *fra* samfæðra: fader hans var skilgeten Bh; Gt; samfeðra (fæddr Eb, d, f) er (ok mæðr *tilf.* Ed) við *konung* Ea, b, d, e, f; *fra* Su: Sua er hin Tridia ærffdir Er dotter son Konnungs skilgethenn Eff modir hans er skilgetin hin ældsti æin skall konger weru, Och huær æfftir Annan aff honnom Komin, medir tæim hætti sæm fyr sægir vm sunar 313.

[450](#) ef ængi er hinna till *tilf.* Bb, l; Fb; ef æi (æigi Eb, f; ængi Fc, e, f; Ga, b, c, e, f, n) ero (er Ee, f; Fc, e, f; Ga, b, c, e, f, n) þeir (hinir Eb; hinna Ed, f; Gf, n; þeira Ee; Fc, e, f; Ga, b, c, e) til sem aðer (fyr Ef) varo (ero Bk; Eb, f; Fc, e, f; Ga, b, c, e, f) taldr *tilf.* Bf, k; Ea, b, d, e, f; Fc, e, f; Ga, b, c, e; f, n; ef engir ero þeir t. s. a. e. t. *tilf.* Gi; ef enger ero þeir til er aðr ero nefndir *tilf.* Gp.

[451](#) .iiij. *konunga* erfð Ba; .iiij. æ(r)fð *capitulum* (*mgl.* Bf, l) Bb, f, l; .iiij. Bc, d, k; Ed; Gq; Vm .iiij. ærfð Be; Hin fiorda ærfð Ea; Ga, b, c, d; Fiorda *konungs* ærfð Ee; .iiij. ærfð Ef; Fb; Ge, n, s, t; 343; fiorda Fc; Hin fiordæ erff *konungs* Gh; fiorda *konungs* Gi; Hin fiorda erfð at faudor brodir *konungs* Gl; Su er hin fiorda Gm; Fiordra ærffdir 313; *mgl.* Bh; Eb; Fe; Gf, p.

[452](#) Nv Bl; Fe; Gl.

[453](#) *mgl.* Ef.

[454](#) at Ea; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s; 343.

[455](#) *mgl.* Gf.

[456](#) tækr *tilf.* Eb.

[457](#) *mgl.* Eb; Gm; *fra* samfædra: *mgl.* Bc, e, f; Ga, b, c; *fra* *konungs*: *mgl.* Bd.

[458](#) *fra* ok: *mgl.* Gd, f, h.

[459](#) samfæðra *tilf.* Bd.

[460](#) uera *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, i, l, m, n, p, q, s, t; 343; vera skilgeten *tilf.* Gf, h.

[461](#) samfædra Bc; samfæðra. sa Be.

[462](#) samfæðra við *konung* *tilf.* Gm.

[463](#) *fra* sa er: ok samfædræ Bf; *lakune av ett bl.* Fc; *fra* Sv: Su Er hinn fiordra ærffdir Ehr Broder Konnungs skilgetin hin ældsti æin skall konunger vera sa er samfædera er widir kononge æff ængi ero tær till er adirer waro talder 313.

[464](#) oc samfæðra við *konung* (han Fe) ef æi er hinna til *tilf.* Eb; Fe; æf ængi er hinna til *tilf.* Ee; Fc; Ga, b, c; 343; en engi er hinna til sem aðr eru taldr *tilf.* Gn; ok samfæðra *tilf.* Gt.

[465](#) .v. konunga erfdataall Ba; Hin .v. ærfð Bb; Ea; Gb, c, d, s; 343; .v. Bc; Gm; v^{ta} ærfð Bd, e, f, k, l; Ef; Fb; Ga, e, l, n; v^{ta} Fe; Vm .v. ærfð Gf; fimtæ Gh, q; .v. konungs erfð Gi; þessi er hin fimta Gp; Fimta ærffdir 313; *mgl.* Bh: Eb, d; *hele denne arv mgl., slik at alle de etterfølgende får ett nummer lavere* Gt.

[466](#) Nv Bl; Fe; Gl.

[467](#) *mgl.* Ef.

[468](#) er Bd, e, f; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, h, l, p; en Gf.

[469](#) *mgl.* Bh, l; Fb.

[470](#) ef Bh.

[471](#) hann konungen Ef; *fra* samfæðra: broðir konungs samfæðra Bb, l; *fra* skilgeten: skilgeten. ok samfædder Bf; broðer konungs samfæðra oc skilgætin Fb; 343.

[472](#) æigi Eb, f.

[473](#) ero Ed, f.

[474](#) *mgl.* Eb, d; *fra* skal: samfæðra uid konung ef ængi er hinna til Fe; *fra* ef: *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, l; Fb; Gm, p, q; 343; *fra* Sv: Sv er hin fimta Ærffdir att fadrur Broder konnungs samfæðera och skilgetin hin ældsti æin skall Konnonger vera sa sëm fadur hans var skilgetinn 313.

[475](#) sem aðr ero taldir (nefndir Gl) *tilf.* Ea; Gl; sem aðr er taldr *tilf.* Gn.

[476](#) vj. konunga erfda tall Ba; Hin .vj. ærfð Bb, k; Ea; Ga, b, c, d; .vj. Bc; vj. ærfð Bd, e, f, l; Ef; Fb; Ge, n, s; .vj^a Fe; Vm vi.^a ærfð Gf; Hin vj.^a Gh, p; .vj. konungs ærfð Gi; 343; Hin setta erfð at breðrongr Gl; Su er hin .vi. ærfð Gm; Setta Gq; Fimta erfð Gt; Setta ærffdir 313; *mgl.* Bh; Ed; Ff; *hele denne arv mgl., slik at alle de etterfølgende får ett nummer lavere* Eb.

[477](#) 6. *tilf. margen* 313.

[478](#) *her begynner en lakune i* Gh.

[479](#) Nv Fe.

[480](#) fimta Gt.

[481](#) er Bb, l; Ed, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, e, f.

[482](#) sa *tilf.* Bc, d, e; Ga, b, c, n.

[483](#) en (er Ga, b, c) skilgeten er hin ellzti *tilf.* Bc, d, e; Ga, b, c; hin ellzti *tilf.* Ba, b, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Gd, e, f, i, l, m, p, q, t; 343; er skilgetin er hinn ellzti *tilf.* Gn, s.

[484](#) uera *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.

[485](#) skilgeten er ok *tilf.* Fe.

[486](#) skilgeten ok *tilf.* Ba, b, c, f, h, l.

[487](#) *mgl.* Ee.

[488](#) ok *tilf.* Ea, b, d.

[489](#) við konung Gn; *mgl.* Ba, b, f, l; *fra* Sv: Sw Er hin Setta ærffdir er Brodror sonn konungs skilgetin hin ældsti æin skall konung væra sa sëm fadur hanns var skilgetin och samfæðera vidir konnongr. En eff ængi er hinna till sëm adir waro taldir 313.

[490](#) ef ængi ero (er Ea, b, d, e, f; Fe, f; Ga, b, c) hinna (þeirra Ga, b, c) til er adr (fyr Ef) ero (varo Ea, b, e, f; Ff; Ga, b, c) taldr *tilf.* Bc, d, e, f; Ea, b, d, e, f; Fe, f; Ga, b, c; ef engi er hinna til *tilf.* Bk; Gd, m, n; sem aðr var taldr *tilf.* Ge, n; sem aðr ero (uaru Gp) talder *tilf.* Gf, i, p; er ænge ero þæira til er adr æro talder *tilf.* 343.

[491](#) vij. konunga erfda tall Ba; Hin (*mgl.* Bf) .vij. ærfð Bb, f; Ga, b, c, d; Her sægir um .vij. ærfð Bd; Vm hina .vij. ærfð Be; Gf; .vij. Bk, l; Ef; Fe; Gq; Hin siaunda ærfð konungs Ea; Siaunda ærfð Ee; Ge, n, s; 313; 343; vij. konunga erfð Gi; Hin siaunða erfð at konungs Gl; Su er hin siaunda erfð Gm; þessi er h. s. e. Gp;

Setta erfð Gt; *mgl.* Bc, h; Eb, d; Fb, f.

[492](#) 7. *tilf. margen* 313.

[493](#) Nv Bl; Fe; Gl.

[494](#).vj.^a Gt.

[495](#) ærffdir 313.

[496](#) *konungs tilf.* Bf.

[497](#) en Bd; er Bf, h; Ea, b, d, e, f; Fe; Ga, b, c, e, f, n, p; 313.

[498](#) æftir fadur sin *tilf.* Bc, d, e; Ga, b, c, n, s; epp(t)ir Fe; 11 (*fragm., kan stá mer*).

[499](#) æftir faður sin *tilf.* Ee.

[500](#) eigi se Ba, k; *hann* se frillu son. ok æi Bh.

[501](#) *fra* eigi: friðlu sun Gp.

[502](#) er huarke Ba, h, k, l; Ef; Fb, e, f; Ga, b, c, e, l, m, p, q; 343; æigi Bc, d, e, f; er hann hvarke Eb; er æi Ed, e; Gn; en huarki Gf.

[503](#) er Ba, c, d, e, h, k, l; Eb, d, e, f; Fb, f; Ga, b, c, f, l, m, p, q, s; 343; uerdr Fe; *fra* at: er *hann* se huarke Bb; er huarke Ge, l, m, n, p, q; at æi Gn.

[504](#) *hann tilf.* Gd, n, s.

[505](#) ne Bb, c, d, e; Eb, d, f; Ga, b, c; *fra* hordome: *mgl.* Gm.

[506](#) fremdsemi spiallum Ba, k; *frenðzæmis* spiællum Bb, c, l; *frendseme* spællum Bd, e, f; *frændsæmi* spiollum Bh; *frendsemis* spelli Ga, b, c; 11; *fra* hordome: *frendsemis* spellum ne sifia spellum. oc eigi i hordome Gt.

[507](#) eða i sifskappum *tilf.* Ba, f, k; æða sifuia spællum nærmær en lofuat er i loghum *tilf.* Bb; eða sifia spællum *tilf.* Bc, d, e, l; Ea, b; Fb, f; eða siuiar *tilf.* Bh; æða sifuianer spellum *tilf.* Ed; æða sifscapum *tilf.* Ee, f; Fe; Gs; eða sifskapa Ga, b, c; æða sifia(r)spellum *tilf.* Ge, f, i, p, q; 343; eða sifskapar *tilf.* Gm, n; eðea sifs<...> *tilf.* 11; ner meir en lofat er at loghum *tilf.* Gd, f.

[508](#) *frendsemi* Gp.

[509](#) til *tilf.* Ba, f, k; Fb, f; a *tilf.* Fe; fyrir *tilf.* Gd, m, t.

[510](#) aueno Bd, e, f; *mgl.* Bh.

[511](#) *mgl.* Fb, e, f.

[512](#) samuistar Ba, b, c, f, h, k; samvitzku Bd, e; Gf; samuisku Eb, d, f.

[513](#) hans Fe.

[514](#) *fra* firir: samuistar sinnar Bf, h.

[515](#) *mgl.* Gf.

[516](#) moðer Ed; Gf; vid kono modur 343.

[517](#) *mgl.* Ed; *fra* ok: *mgl.* Gt.

[518](#) barnsens *tilf.* Ee.

[519](#) suarar Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, e, f; Fb, e; Ga, b, c, d e, f, i, l, n, p, q, s, t.

[520](#) *fra* ok suare: suare ok stundæn þeirri tilltalu Ed.

[521](#) var Bc, d, e, k; Ea, b, d, e, f; Ge, f, n, p, t; 343; verdr Bf, h.

[522](#) *fra* suare: sua firir stundar saker þeiri sem barnet er fót a. at Gm.

[523](#) a *tilf.* Ba, h, k; til *tilf.* Bh.

[524](#) slikri Bh.

[525](#) tolu Gf, m.

[526](#) och tid *tilf.* 343.

527 *mgl.* Ge.
 528 hœfuer Ed, f; Ge.
 529 hon Ee; moðer Ge, n; han Gm.
 530 eigi Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ga, b, c; *mgl.* Ef.
 531 tuint Bb, c, d.
 532 *mgl.* Ed; Gi.
 533 hans *tilf.* Fe.
 534 ok suarar su stvnd sem til hœyrir *tilf.* Gt.
 535 þi Bf; þui Ee; Gi, n, t.
 536 log Bh.
 537 vatta Bh; visar a Ef.
 538 slikt Bb, h; Ed.
 539 *mgl.* Ef.
 540 ok *tilf.* Gd.
 541 hia ero Ed, f; vitu Fb, e, f; Gd, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; skil vitna 343.
 542 lengr lœyna en Ef.
 543 vm *tilf.* Bb.
 544 um Eb.
 545 viti Ee.
 546 ofrid Bf.
 547 þa Ba, b, c, d, e, k, l; Ea, b, d; Fb, f; Gd, e, f, h, i, l, n, p; þo Bf; Ee, f; Fe; Ga, b, c, q, s, t; 343; ok þo Bh; Gm.
 548 er 343; *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t.
 549 einum huarium Ba, f, h, k; Ga, b, c, m, t; einum æða flæirum Bb, l; Fb; 343; æinshuerium Bc, d, e; Ea, b, d, e; skilrikum monnum fleirum Ga, b, c; einum huerium (eda *tilf.* Gl) fleirum Gd, l, q, s; einum huerium manne skilrikum æða fleirum Gp; *fra* eins huerium fleirum: einum huerium monnum flæirum till seghia skilrikum Ef.
 550 skilrikum monnum *tilf.* Bf; Gn; skilrikum manne *tilf.* Ea, b, d, e.
 551 *fra* eins: æinum huæirium till sæigia skilrikum manne (eða flæirom *tilf.* Ff) *tilf.* Fe, f; einum huerium manne skilrikum til segia æða fleirum Ge, f; fleirum monnum segia sua Gi.
 552 eða flæirum *tilf.* Ea, b, d.
 553 er 343.
 554 *mgl.* Ba, c, d, e, f, h, k; Ea, b, d; Fe, f; Ga, b, c, e, f, l, n, p, t.
 555 ef þess þarf uiðr Ba, b, c, d, e, k, l; Ee, f; Fb, e; Gd, t; ef þarf Bf; Ea, b, d; Ff; Ge, i, p; ef þess þarf Bh; Gm, q; er þarf 343; *fra* konungs son: dotter konungs skilgeten hin ælssta æinn tækir konungdomett 313.
 556 eda nockor mistrun er a hafdr *tilf.* Gl.
 557 viij. konunga erfdatall Ba; Hin .viij. ærfð Bb; Ea, e; Ga, b, c, d, h, s; 343; .viij. Bc, l; Ed; Fe; Gq; Vm .viij. ærfð Bd, k; Gf; .viij. ærfð Be, f; Fb; Ge, n; Attande ærfð Ef; 313; .viij. konungs erfð Gi; Vm erfð at Gl; Su er hin attande erfð Gm; þess er hinn attande erfð Gp; .vij^{da} erfð Gt; *mgl.* Bh; Eb; Ff.
 558 8. *tilf. margen* 313.
 559 her *begynner* 35.
 560 Nv Bl; Fe; Gl.
 561 *mgl.* 343.

562 .vij^{da} Gt.

563 ærffdir 313.

564 at Ba, c, d, e, h, k, l; Ef; Gt; 343.

565 *mgl.* Ee, f; 343.

566 *mgl.* Bl.

567 *mgl.* Bl.

568 uera *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 35; 343.

569 *ok* Bh.

570 fadir Bc; Ff; Gf.

571 *fra* dottor: sonar dottir skillgetin konungs och fadrur hænnar skilgetin tæker konungdomen. Och sua huær æfttir Annan aff hinne komen midir sama hætti sæm sægir vm sunar sonn skillgetinn. En eff honn er æigi till. da tækir dottor dottir skilgeten och Moder hennar skillgetinn medrer samma hætte sæm sægir vm sunar dottor skillgethna 313.

572 ef eingi er hinna til *tilf.* Ba, c, d, e, k; Ed, f; Ge, f, i, n, q, s; ef *æingi* er hinna til sæm aðr uaro (eru Ga, b, c; 35) talder *tilf.* Ee; Ga, b, c; 35; *ok* þo sa hin ælzsti ef ængin hinna (er) till *tilf.* Fe; ef engi ere til sem adr er taldr *tilf.* 343.

573 ix. erfð konungs Ba, k; Hin .ix. ærfð Bb; Ga, b, c, m, s; 35; .ix. Bc; Fe; Vm .ix. ærfð (*konungs tilf.* Be) Bd, e; .ix. ærfð Bf; 313; Hin ix. ærfð Ea, e; Su er .ix. ærfð Fb; Hin .ix.^a Gd; ix^{da}–ærfð Ge; Vm .ix. ærfð Gf; ix. konungs erfð Gi; 343; Hin .ix. erfð at systor son Gl; Hin .ix. kongs erfð Gn; .ix^a Gp; vijta erfð Gt; *mgl.* Bh, l; Eb, d, f; Ff; Gq.

574 9. *tilf. margen* 313.

575 Nv Bl; Fe; Gl.

576 viij^{da} Eb; Gt.

577 ærffdir 313.

578 konungs *tilf.* Bk.

579 er Eb, d, e; Fb, e, f; Ge; 313.

580 skilgeten *tilf.* Fe.

581 skilgetinn *tilf.* Bc, d, e, f, k; Ea, b, e, f; Ga, b, c, e, f, l, p, q, s, t; 35; 343.

582 skilgeten *tilf.* Bh.

583 vera Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 35; 343.

584 ef Ba, k; sem Bb; Sa þo sem 343.

585 skilgetin oc *tilf.* Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, p, q, t.

586 samfeð Ba, b, k; *rettet fra* skilgetin til samfæðra Ea var.

587 *ok tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Gt; 35; 343.

588 *mgl.* Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s; *fra* systur: sonar sonar son konungs skilgeten hin ælsti æin skall konnung wera tho at fadur hanns se frillu son. En eff han er æigi till. ta skall sonn konungs konungr væra æin hin ælsti to att han se æigi skilgetin. Sa to skal (*fra* Sa: *usikker lesning*) huarke er geten i hordome ne frændszæmis spiælle. ædra siffia spiællum nermæir en Loffat er att lagum. Och konunger sialffir haffir vidir fadrærni hans gængett och sagt sialffir Mannum auenni till firir samuistar sinnar saker och Modror hanns. Och suarar su stund er Barnett var føtt A. tæri till talu er till hœyrir. och hæffir Modrer Barnsens æcki tuent till fadrernis sagt, æfttir tæim æffnum sæm loghbock uattir um slikt mall Skulu tæir sæm thetta vita æigi lœyna iffir Manadir nema ther ottist offriki. to skulu ther æin huarium skilrikum manne till sægia edera flæirum tæim er vitni megge umbera eff thess tarff vidir. En eff hann er æigi till tha skall dottor son

konungs skilgeten hin ælsti æin *konungr* vera, to att Moder hans se æigi skilgethen. tho sa er moder hans var huarke geten y hordome næ frændssæmis spiellum, ædra syuia spellum midir samma hætti sëm sægir vm frillu somn och sua skall huær vitna vm ta er att ærffdrom ero till konungdömsins komner, och tho æigi aff skilgetnom 313.

[589](#) ef ængi (æi Eb) ero (er Ea, b; Gm) hinnæ til (*fra* hinnæ: *mgl.* Gm) sem adr varo (ero Eb; *fra* sem: *mgl.* Ed, e, f; 35) taldr *tilf.* Bf; Ea, b, d, e, f; Gm; 35; ef ængi er hinna till *tilf.* Fe, f; Ga, b, c, e, f, i, n, p, s; ef ængi ero til sem adr er nefdr 343.

[590](#) x. *konunga* erfð Ba; Hin .x. ærfð Bb; Ga, b, c, d, h, l, n, s; 35; .x. ærfð Bc, f, l; Fb; Ge; Vm tiundu ærfð Bd; Gf; Vm .x. ærfð *konungs* Bk; 343; Her sægir vm tiundu ærfð Ea; Tiunda ærfð Ee, f; .x. Fe, f; 313; .x. *konungs* erfð Gi; Su er hin .x. erfð Gm; Tiunda Gq; .ix^{da} erfð Gt; *mgl.* Be, h; Eb, d; Gp.

[591](#) 10 *tilf. i margen* 313.

[592](#) Nv Bl; Fe; Gl.

[593](#) .ix.^{da} Eb; Gt.

[594](#) ærffdir 313.

[595](#) er Eb, e.

[596](#) *mgl.* Ef.

[597](#) sa *tilf.* Bb; skilgeten *tilf.* 343.

[598](#) *mgl.* Eb, d.

[599](#) *fra* nestr: eptir er Gp.

[600](#) broður Ee.

[601](#) sunu Bb, l; Fe; *fra* nestr: eptir er brøðræ syni Bf; Ea (nest *tilf. med annen hånd*), b, d; eptir bræðra son Gi.

[602](#) eftir Bf.

[603](#) er Gm; *ok* er hann 11; *mgl.* Bb, h, l; Gi.

[604](#) *fra ok: mgl.* 343.

[605](#) *fra* er: ef Ba, k, l; *ok* Bb, c, d, e, l; Fb; *ok* sua Bf; er Ea, d.

[606](#) er Gf; *mgl.* Gp.

[607](#) er Ea, d; *mgl.* Bf; Gm; *fra* er: var faðir hans Gd; *ok* faðr hans (uar *tilf.* Gn, q) skilgeten Gm, n, q; *mgl.* Gi, t.

[608](#) af Ba, b, f, k, l; Fb, e, f; Gd, m, s; ifra Bc, d, e; 343.

[609](#) sammøddom Bf.

[610](#) brøðrom Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 35; 343.

[611](#) *ok tilf.* Bb, d, e; Ga, b, c, e, f; 35.

[612](#) skilgetin Ga, b; *mgl.* Ea, b, d, e, f; Gp, t; *fra ok* faðer: *ok* sua fader hans Bh.

[613](#) ef ængi ero (er Ea, b, e; Ff; Ga, b, c, d, e, f, i, n, s) hinnæ til *tilf.* Bf; Ea, b, e; Ff; Ga, b, c, d, e, f, h, i, n, s; 35; ef ængi æro til er firi ær talder 343; *ok tilf.* 11; *fra* at: Er systur son *konnungs* skilgethen hinn ælsti æin skall konunger vera. sa sëm modor hanns war skilgethen och samfædera widir *konnung* æff ængi er hinna till er adrer varo taldir 313.

[614](#) xi. *konunga* erfða tal Ba; Hin .xi. ærfð Bb, k; Ea; Ga, b, c, d, n; 35; 343; Vm hina (hin Gf) ælliftu ærfð Bd; Gf; xi. ærfð Bf, l; Ge, s; 313; xi. Fe; .ix. *konungs* erfð Gi; .xj. erfð at sa skal *konungr*. vera er sysk Gl; su er hin ellepta erfð Gm; þessi er hinn .xi. Gp; Ellefta Gq; Sa er hin .x^{da}. er(fð) Gt; *mgl.* Bc, e; Eb, d; Fb, f; *lakune begynner* Ef; Gh.

[615](#) 11. *tilf. i margen* 313.

[616](#) Ev Ba; Nv Bl; Fe; Gl.

[617](#) .x.^{da} Eb; Gt.

[618](#) ærffdir 313.

[619](#) er Eb.

[620](#) skilgeten *tilf.* Ba, b, e, f, h, k; Ea, b, e; Fe, f; Gd, e, f, i, l, m, n, p, q, s; 343; skilgeten sa *tilf.* Ga, b, c; 35; skil<...> *tilf.* 11.

[621](#) *rettet fra* systrungr Bd; son *mgl.* Gi.

[622](#) *mgl.* Ga, b, c.

[623](#) af Bc, e.

[624](#) tuæim Gf; *mgl.* Ed.

[625](#) brøðr Ed.

[626](#) ero Bh; Ee; Gm; *fra* komen: uaro þau bæðe Gp.

[627](#) samfædd ok Bd, e; sammøðð ok Gm; *fra* systkina: skilgeten er. Och Systrunger Er wider konnungs.

Och moder thera Samfæddar Och skilgetnar. aff rett Norigs konungs ætt komenar 313; *fra ok:* af samfæððom syzkinum komen oc skilgetnom Ba, k; ok varo þau bæde samfædre (samfæðra Ea, e) ok skilgeten. ok af retto (rettre Ea, e) *konunga* ætærni (ættenne Ea, e) komen Bf; Ea, b; *mgl.* Gd, l, t.

[628](#) oc (*mgl.* 343) af rettre (retto Ff) *konunga* ættenne kominn *tilf.* Ff; Ga, b, c, e, n, p, s; 343; oc af rettom *konunga* ættom komner *tilf.* Gf.

[629](#) þeirra Gb, c; *mgl.* 343.

[630](#) *fra* ef: *mgl.* Bb, f, l.

[631](#) eru Ff; Ga, b, c, e, f, n, s; 313; varo Gl, p.

[632](#) *fra* hinna: þeirra til sem aðr ero talder Ee; *fra* sem: *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d; Gi, q; *fra* ef engi: *mgl.* Fb, e, Gt.

[633](#) xij. *konunga* erfd Ba; Hin .xij. ærfð Bb; Ea; Ga, b, c, d, q, s; Vm hina tolftho *konungs* ærfð Bd; .xij. ærfð Be, f, l; Ge; 313; 343; Vm .xij. ærfð Bk; Gf; *hele avsnittet mgl. og de følgende får således et nr. lavere* Bh; xij. Ed; Fe; Su er .xij. ærfð Fb; .xij. *konungs* erfd Gi; Hin .xij. erfð at systrungr konungs Gl; Su er hin tolftho erfð Gm; Hin .xij. kongs erfð Gn; Her er .xij. Gp; Hin .xi^{ta} erfð Gt; *overskr. mgl.* Bc; Eb; Ff.

[634](#) Nv Bl; Fe; Gl.

[635](#) .xi.^{ta} Gt.

[636](#) ærffdir 313.

[637](#) er Bb; 313.

[638](#) ok Ba; Ga, b, c; en Bc, e; *mgl.* Bf; Ea, b, d, e; Fb, e, f; Gd, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.

[639](#) *mgl.* Bc, d; *fra* eR: skilgetinn Gd, e, f, i, m, n, p, q, s, t.

[640](#) er Gd, e, i, l, m, n, p, q, s, t; en Gf; *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, e, f; Ga, b, c; 343.

[641](#) er *tilf.* Ea, b, d, e; Fb, e, f; Ga, b, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.

[642](#) *konungs* er Ba; er (*mgl.* Bk) við *konung* Bc, d, e, f, k.

[643](#) ero Eb.

[644](#) samfæðra Ba, b, f, k; sammøðra 343.

[645](#) ok *tilf.* Ba, c, d, e, f, k; Ea, d, e; Ga, b, c, e, i, n, t; 343; ok ero *tilf.* Eb.

[646](#) ætærni Bf.

[647](#) *fra* sa: Tækir konungdomen systir konnungs skilgetinn hinn ælssta æinn er samfædera er wider konung, Enn eff han er æigi till, ta tækir fadrur systir konungs skilgethen hin ælssta æin samfædera. Su sæm fadur hennar var skilgethen. En eff hunn er æigi till da tækir Broder dottir skilgetin hinn ælsta æin.

su er fadur hennar var skilgeten och samfædera vid kongen 313.

[648](#) ef eingi er hinna tilf. Ed, e; Fe, f; Ga, b, c, e, f, n, s; ef ænge ero til sem adr var talder 343; *fra* af: mgl. Gm.

[649](#) xiiij. konunga erfda tal Ba; Hin (mgl. Bl; Ge) .xiiij. ærfð Bb, l; Ee; Ga, b, c, d, e, s; Vm hina (mgl. Bk) .xiiij. konungs ærfð. capitulus (mgl. Bk) Bd, k; .xij. Bh; xiiij Ed; Capitulum Fb; Vm xiiij^o Gf; xiiij. konungs erf Gi; Hin xiiij. erfð at sa skal konungr vera er erfðum er nestr ok af konunga Gl; Huer konungr Gn; þessi er hinn þrettanda erfð Gp; þrettanda Gq; vm hina .xij. erfð Gt; xiiij ærfð 343; *ingen overskr. eller kap.inndeling* Gm; 313; mgl. Bc, e, f; Ea, b; Fe, f.

[650](#) En Ba, c, d, e, h, k; Ed; Ga, b, c; Sv *ved en feilskrift av den som har tegnet initialene* Fb.

[651](#) *fra* Nv: Nv ero ængi Bb, l; Fb, f; 343; En ef ængi er Fe; Ga, b, c, f, n, p, q, s, t; Su er engi Gd.

[652](#) þeirra Ea; hinna Gn, s; hina 313.

[653](#) mgl. Fe.

[654](#) aðr Bc, d, e; Ge; 313; 343.

[655](#) ero Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, f, l, m, n, p, q, s, t; 343; war 313.

[656](#) taldir Ea, b, d, e; 313; *fra* sem: mgl. Gi.

[657](#) *fra* Nv ef: Su er hin .xij. ærfð at sa se Bh.

[658](#) mgl. Gp; 343.

[659](#) hellzte Gi.

[660](#) *fra* hinn: mgl. Gm.

[661](#) mgl. Fe; Gd, m, p.

[662](#) kongen 343.

[663](#) logbok Bc, d, e; Ed; Ff; Gi, m, t; 313; landzbok Bf; Ea; Ge, f, q; æidzifaþings bok Ee; frosto þings bokenn Fe; mgl. Bb, h; gulaþings bok Ga, b, c, n; landzboken Gd, l, p; N:tings bok Gs; æiðsiuia þings bok 11.

[664](#) mgl. 313.

[665](#) i lanz erfða tale Bb; i (mgl. Ed) almennilego erfða (ærffðrar 313) tale Bc, d, e; Ed; Gd, f, m, n, p, s; 313.

[666](#) ok þo tilf. Gd; ta fyrrir 313.

[667](#) karlmaðr Bb, c, d, e, h, l; Ea, b; Fe; Gf, q, t; 343.

[668](#) ok tilf. Gd; enn 343.

[669](#) mgl. Bf; Ea, b, d; Gd; 313.

[670](#) karlmaðr tilf. Gd.

[671](#) mgl. 343.

[672](#) mgl. 313.

[673](#) þann er Eb; sa þo er Gn; mgl. Bb; Ed; Fe; Gd, m, p; *fra* ok: mgl. 313.

[674](#) mgl. Bf.

[675](#) Noregs tilf. 313.

[676](#) ættærni Bf; ætt Fe; 313; *fra* retre: rettum konunga ettum Gp.

[677](#) er tilf. Eb; Gn.

[678](#) komner Fb, e, f; Gi, p.

[679](#) Her seggir vm konungs kostneng ok stefnu hærtoga ok i alla ok biskupa Ba; Vm (mgl. Bl) konungs kosning Bb, c, k, l; Eb, e; Ff; Gd, i, q; 313; Vm konungs kosneng oc um færð til niðar oss Bd, e; Ef æigi er þesse til Bf; .xiiij. Bh; Her segir vm konungs kosning. oc vm secktir þær er þar ligia við Ea; xiiij. Ed; .xiiij. ærfð Fe; Huer konungr skal uera at noregi ef sa er engi til er i erfð konungs stendr Ga, b, c; Capitulum

quintum Ge; Vm færð till niðar os oc vm konungs kosneng Gf; Ef engi er þessara til þa se sialf stefnt hertoga eða Gl; Vm ferð norðr til Þronðheims Gn; En ef engi er þessara til Gp; Wm höfðingia fund i Nidaros Gs; Vm k(on)ongs kosning ef alldauða verðr Gt; Ef æingi er konungs ærfingi i lantz 343; *overskr. uleselig* Fb; *ingen overskr. eller kap.inndeling* Gm; *overskr.mgl.* Ff.

[680](#) vi. *tilf.* Ga, b, c; .v. *tilf.* Ea; xiiii^e *Capitulum tilf.* 313.

[681](#) Ef Ba, k, l; En Bc, d, e, f; Ea, d, e; Fe; Ga, b, c, d, e, f, m, n, p, q, t; Sv Fb; Ok 343.

[682](#) er Fb, f.

[683](#) þunglægha Bb, f, l; Ea, b, d; Fb, f; Ge, f, i, m, n, p, t; 343.

[684](#) at Ed; Gf, p; *mgl.* Eb.

[685](#) *mgl.* 343.

[686](#) bera Bc, d, e; 313; falla Bf, h; 343; koma Ee; Gn.

[687](#) firir synda manna saker *tilf.* Ge; 343; með noregs monnum *tilf.* Gt.

[688](#) eingin Ba, b, c, d, e, f, k, l; Gd, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t.

[689](#) se Fe; Gi.

[690](#) annara Ga, b, c.

[691](#) fra at engi: at engi ero þesse til sem ader varo næfndir Bh.

[692](#) sem nu ero tallder *tilf.* Ed; Gn; sem fyr sægar 343.

[693](#) þeir eru Ga, b, c.

[694](#) fra ef: *mgl.* 343.

[695](#) eda Bf; Ea, b, d, e; Fe, f; Gd, e, f, i, l, m, n, p, s, t; *mgl.* Bh; 313.

[696](#) ok *tilf.* Ea, b, d, e; Ge, f, m, n, t; 313; 343.

[697](#) *mgl.* Ba, k, l; Fb, e.

[698](#) *mgl.* Ed.

[699](#) lændom monnum Ga, b, c; 343; *mgl.* Ge; fra ok: ok barunum ok abotom Bh; 313.

[700](#) ok allum Bf; ok lendum monnum ollum Gn; allum *mgl.* Gd, e, l, m, p, t; ok *mgl.* 313; fra ok abotom: ok Ed; lendum monnum ok Ee.

[701](#) fra ollum: *mgl.* Bh; fra Barrunum: *mgl.* Bl; Fb.

[702](#) ollum *tilf.* Gn; madr *tilf.* 343.

[703](#) fra biskupum: byskopum oc abotum mæð hirð Fb.

[704](#) alre Ba, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, e, f; Ga, b, c, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; fra Barrunum: oc allre hirð Bb.

[705](#) ok Bf, k; Ea, b; Gf, l, p; 313; *mgl.* Bh; Ed.

[706](#) søke Bf; Ff; *mgl.* Bh; Ed.

[707](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

[708](#) fra til: *mgl.* Gd.

[709](#) vmrada Ba, f, h; Gt; vmdøma Bc; vmrødo Bk; Ga, b, c.

[710](#) boðbiskup Gn.

[711](#) með ser *tilf.* Ea, b.

[712](#) i Bd.

[713](#) *mgl.* Gi, m, t.

[714](#) þeir sem til ero Bb; þeir sem fara Bf; Ea, b; þer sem þeir ero Bh; þeir er þa ero Gt; *mgl.* Ba, k; 343.

[715](#) oc *tilf.* Eb.

[716](#) hina skynsamadsto men ok uidtrasto (men *tilf.* Bc, d, e, k, l; bøndr *tilf.* Bf) Ba, c, d, e, f, k, l; hina

uidtrasto Bb; hina vitrastu bøndr (bønda Ee) Ea, b, e; Fe, f; Ga, b, c, e, f, n, s, t; 313; hina skynsama men Bh.

[717](#) at fara *tilf.* Gm; bøndr *tilf.* Gp.

[718](#) *mgl.* Ga, b, c.

[719](#) at Gn.

[720](#) *fra* eptir: *mgl.* Bh.

[721](#) aller *tilf.* Fe.

[722](#) a færð Ed; þar Gi; allir a for komnir Gn.

[723](#) komnir *tilf.* Bb; 343.

[724](#) *mgl.* Ge.

[725](#) halfs *tilf.* Be; 313.

[726](#) *her* slutter lakunen i Fc.

[727](#) *mgl.* Gt; 343.

[728](#) maðr Ge; *fra* biskup: huerr syslu maðr Bb; biskup huar ok syslumaðr Bf; Ea, b.

[729](#) huær *tilf.* Eb.

[730](#) *mgl.* Fe.

[731](#) hægningar Bb, l; Ff; Gp; hægningar Ed; hærnaðr Fe; hegndar Gd, l, n, q, s, t.

[732](#) æftir *tilf.* Ea var.; Fc; Ga, b, c; aftr Bc, f, h, l.

[733](#) gøymslu landzens Bb; ok til gærslu Ea; ok til giezslu Gn; *mgl.* Bf, h.

[734](#) eftir *tilf.* Ba, d, e, k; Eb, d, e; Fe; Ge, f, m, n, q, s; 313; aftr *tilf.* Bc, f, h, l; menn *tilf.* Gp.

[735](#) och 343.

[736](#) landzsæns Ee; *fra* at: at giæta landzens Bc; *mgl.* Bb; 343.

[737](#) ilþydu Bc, l; Ge, m; illmænni Ff.

[738](#) ok *tilf.* Bb, f, h; Ea, b; Gt.

[739](#) men *tilf.* Gn.

[740](#) lændum monnum Ee; Fc; Ga, b, c, n; lanzmaunnum Fe.

[741](#) i Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

[742](#) huerri syslu Ed.

[743](#) *mgl.* Bc, d, e.

[744](#) høfer Ba, b, c, d, e, h, k, l; Ed, e; Fb, c, f; Gd, e, i, l, m, n, q, s; 313; 343; gegni Ea, b; hōfui Ea var.; bær oc hōfr Ga, b, c; hærir Gf; gegnir Gp.

[745](#) *fra* þæir: *mgl.* Fe.

[746](#) ok *tilf.* Bh; sem *tilf.* Ea, b, d, e.

[747](#) hæima Bc, d, e; Ed; Ff.

[748](#) hæimæ Ff.

[749](#) vera i ollum stoðum *tilf.* Fc, e; vera *tilf.* Ga, b, c.

[750](#) iamhæimoler Ea, b, d, e; Ga, b, d, e, f, i, l, n, p, q, s, t; iam (iamn Gc) heimiler Fb, c, e, f; Gc; iamskyllidir Gm.

[751](#) *mgl.* Bf.

[752](#) landz gezlo Ba, k; gøymslu Bb; *mgl.* Bf.

[753](#) vera *tilf.* Bh; sua *tilf.* Ee; Fb, c, e, f; Gd, e, f, i, l, m, n, q, s; 11; 313; 343; ok *tilf.* Gd, s.

[754](#) yfir Ea, b, d; Ff; Ge, f, p.

[755](#) annæræ manna Bh; annara Ee; 11.

[756](#) i *tilf.* Ba, k; Fe; Gd, s.
[757](#) sialfs sins Ee.
[758](#) En *tilf.* Gd, l, s.
[759](#) ella Gt.
[760](#) sanner *tilf.* Ba, c, d, e, f, k; Ea, b, d, e; Fc, f; Ga, b, c, e, f, i, l, n, p, s, t; 11; 313.
[761](#) *mgl.* Ba, c, d, e, k; Ea, b, d, e; Fc, f; Ga, b, c, e, f, n, p, q, s; 313.
[762](#) lonð Bb; landat Fe.
[763](#) hallda Bb.
[764](#) y *tilf.* 343.
[765](#) *fra* ef: ef æigi helldr land friði Ea, b, d, e.
[766](#) *mgl.* Bf; Ea, b, f; Gp.
[767](#) af Fc, e, f; Ga, b, c, e, f, p, s; 11.
[768](#) sakir *tilf.* Gn.
[769](#) *mgl.* Gt.
[770](#) vangöymslu Bb; Eb; *fra firir*: fyrir vangæzlo sakir Ea; af þeirra uangæslo Ed, e; *mgl.* Eb.
[771](#) af þeirra hendi *tilf.* Ea, e; af þeirra uangöymslu *tilf.* Eb; sakir *tilf.* 313.
[772](#) i *tilf.* Bf, h; Eb; Ge, f, i, p.
[773](#) þa Ba, k.
[774](#) þær *tilf.* Fc.
[775](#) til nidaross 343.
[776](#) *fra* ero: koma norðr Bf.
[777](#) stefndir Gd; *fra* sem: *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l.
[778](#) skulu ... ganga Gt.
[779](#) aller Ba; Fb; Gm; hinir Fe; 343; þeir hinir Gd, i, n, s, t; *mgl.* Bb, l; Ed; Ff; Ge, f, l, q.
[780](#) vtlærdo Bf; vlærðer ulerðr Ba; Ed; Ff; olærðer Gm, p.
[781](#) fram *tilf.* Eb; er til eru nefndir *tilf.* Ga, b, c.
[782](#) surðnom Gm.
[783](#) þessa Ea; Fb; Ga, b, c; *mgl.* Fe.
[784](#) vmdøma Ea.
[785](#) þeir Ba, h, k.
[786](#) sea Ba, h, k; *fra* er: at þeir sea Gq.
[787](#) sandast *tilf.* 343.
[788](#) *mgl.* Gt; *her slutter* 11 (*etter firir*).
[789](#) *mgl.* Ee; Gp.
[790](#) er Bh; Eb; 343; vera Ee; *mgl.* Gp.
[791](#) *lakune av ett bl. begynner her* Bh.
[792](#) *fra* er þeim: sœm þeim þyckir vera bæst til fallin æptir þui sem þeir vilja suara firir guði Bb.
[793](#) *mgl.* Bb.
[794](#) þæima Fe; þennan Gd, e, f, i, l, m, n, p, q, s, t.
[795](#) val Ga, b.
[796](#) biskuparner Bd, e; Ea, b, d; Gd, h, i, n, p, q, s, t; *mgl.* Fe.
[797](#) ok læðer men *tilf.* Gd.
[798](#) firir guði Bb; Ff; Gd, e, p; *mgl.* Bc, e; Gl.

[799](#) vinni Bc, d, e; Fb, c; Ga, b, c.
[800](#) æid *tilf.* 343.
[801](#) þæir Bd; Fe; Ga, b, c, i; 313; 343.
[802](#) at Fc; *mgl.* 343.
[803](#) eiða *tilf.* Ba, l; Ed; Ff; Gf, p; æiðen *tilf.* Ea, b; æið *tilf.* Ge; þessa eiða *tilf.* Gm.
[804](#) vinna Ba, b, e, k, l; Ea, b; Ff; Gd, e, f, m, p, q; 313; suoro Bb; uinnr Gi.
[805](#) þeir Bc, d, e, f; Gd, e, p, s.
[806](#) her *begynner* 33.
[807](#) leggja Be; Gp; læggr Gf; 343.
[808](#) sannynnda Ea, b, d; Gd, e, f, i, l, m, s; 313; 343; sannyndis Ee; sannindi Gp.
[809](#) røðo Fe; vmrøðo Ga, b, c, d, e, l, s, t; ræð Gq; Radir 313; *mgl.* Gp.
[810](#) vm 343.
[811](#) þætta 343; *mgl.* Ff.
[812](#) *mgl.* Ff; Gq, t; 313; *fra* sannendes: þat rad til Ba, k; sannynða vmræða (vmræðe Be) til þæssa (*mgl.* Bf) mals (*mgl.* Bf) Bb, c, d, e, f, l; *fra* til: *mgl.* Ea, b, d, e; *fra* þessa: *mgl.* Gf, p; Slikt Gm.
[813](#) til *tilf.* Ea, b, d; iamuel sæm hinir vlærdo (*mgl.* Fe) er (Ok 343) suæria Ea var.; Fc, e; Ga, b, c; 343; æftir þui *tilf.* Ee; Gi; iamuel sem hinir vlærðo menn er sueria eftir þui (*fra* menn: *mgl.* Gn) *tilf.* Ge, n, s; iamuel sem hinir <...> suæria *tilf.* 33.
[814](#) eptir því sem Gi, n, p, q, t.
[815](#) þæim Bc; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, n, p, s; 343; *fra* gefr: ler honom frammazt Gm.
[816](#) sannast at sea Ba, c, d, e, k; Gq; 313; syn (skyn Fe; skynsemð Gm; *mgl.* Gq) til retlegast (rettazt Ea, b; Gn; retlegha Gp) at sia Bl; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, i, l, n, p, s; retlegazt till at leggja Gm; samuizku at sea Gt; retlegazt at sia 33; *fra* sem guð: eptir sinni samuisku Bf; syn til at sia 343.
[817](#) till þæssa malls iamuell sem hinir vlærdo er suæria skulo *tilf.* Ea var.
[818](#) þeim Ba, k.
[819](#) *fra* skulu: hafe þeir sit mal Bb, c.
[820](#) ero Bb, c, d, e, f; Ea, b, d, e; Fe, f; Ge, f, p, t; 313.
[821](#) skilrikaster Bd; ok skilrikaztir Ea, b, d; Gi, f, p, t; ok rikari Gn.
[822](#) þickia Gt; *fra* ok: *mgl.* Bk; lakunen i Gh slutter.
[823](#) allir 33.
[824](#) *mgl.* Gp.
[825](#) sanne Bb, f; Ed; Fe; Gh, m.
[826](#) þeir *tilf.* Gm.
[827](#) þeir Ee; Gn; *mgl.* Gd, l, h, n, p, s.
[828](#) æidum Fe.
[829](#) her *følger et nytt kap. uten overskr.* Fc.
[830](#) En Bb, d, e; Ea, d; Ga.
[831](#) adruuis Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 343.
[832](#) hafe sa Ba, c, d, e, k; Ea, b; Fc, e, f; Ga, b, c, f, h, i, q; 313; hefuir hann Bf; Ed; Fb; hefir Bl.
[833](#) *mgl.* Ea, e.
[834](#) i lande lausum øiri *tilf.* Gm; landi ok lausum øyri *tilf.* Gn, s.
[835](#) *fra* hefir: *mgl.* Bb.
[836](#) er hann Bb; uere Fe; væra 313; er 343.

[837](#) banne Ea; Gn; 343; banne oc forboðe Eb, d.
[838](#) *mgl.* Ed.
[839](#) *firingort* fe oc friði *tilf.* Bb.
[840](#) *vere* *tilf.* Bc.
[841](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, d, e; Fb, e, f; Ga, b, c, d, e, m, p, s; 313.
[842](#) *mgl.* Ba, k; Fb.
[843](#) sa *tilf.* Ba, c, k; Ea; Fc; Gd, e, h, l, m, n, p, s, t.
[844](#) þær *tilf.* 343.
[845](#) fylgir och *tilf.* 343.
[846](#) fylgir Ba, k; Ea, b, d, e; Fc, e, f; Ga, b, c, e, h, i, n, p, q, s, t; 313; fylgdi Bf.
[847](#) til þessa mals Gn; *mgl.* Ea, d; *fra ok eigi:* *mgl.* Gm.
[848](#) Ef Ba, k; En ef Bc; Fe; 313.
[849](#) hyrdstiore Bf.
[850](#) *mgl.* Bf.
[851](#) hyrden Ba, k; *mgl.* Bf; 343.
[852](#) nemazt Ba, b, c, d, e, k; Ga, b, c, d, f, h, i, p, q, s, t; næmpzt Ge, l, n; nefnzt Gm.
[853](#) þessara færðr Ee.
[854](#) þa ero þeir (*mgl.* Gh; sanner *tilf.* Gt) landraða (<...>ða: *her begynner* 1056 III) men uiðr konung.
nema (full *tilf.* Bc, e, f; Ea, b, d, e; Fc, e; Ga, b, c, t) naudsyn banne (*fra* nema: *mgl.* Gh). En huar bonde er
firir nemst þessa ferd (*fra* þessa: færðena Bk; þa *tilf.* Fc) *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga,
b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 343; 1056 III.
[855](#) at fara seckar Ba; hann er seckar Bb; er seckar Bc, d, e, l; Fb, c, f; Gf, i, l, m, n, q, t; þa ero þeir sæckir
Bf; Gd, h, p, s; seckar Bk; þa se hann seckr Ea; þa (*mgl.* Ee) er seckr Eb, e; Gh; hann er seckr Ed; þa er han
sæckr Fe; seckizt Ge.
[856](#) <...>ij 1056 III.
[857](#) ertogar Fb, c.
[858](#) merkr Fb, c, f.
[859](#) *mgl.* Fc, e; *fra* .víí.: .xiii. mqrkum *silfrs* Ga.
[860](#) huer þeirra *tilf.* Gd; vtan nauðsyniar banne *tilf.* Gt.
[861](#) *mgl.* Bc, e.
[862](#) meta 313.
[863](#) naudsynir Ba, f, k; naudsyniar hans Bc.
[864](#) æptir Bl.
[865](#) godræ Bf; Ea, b, d; Ff; Ga, b, c, e, f, p; 1056 III; skynsamazta Gd.
[866](#) oc j Gh; *mgl.* Ge.
[867](#) i *tilf.* Bf, l; Ea, b, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, i, l, n, q, t; 343.
[868](#) for Fc, e.
[869](#) þa *tilf.* Ea.
[870](#) skal huer fara 343.
[871](#) *mgl.* 343.
[872](#) með Gp.
[873](#) sin Bb.
[874](#) kost Ba, b, k; koste Bc, d, e, l; Ed; Fb, f; Gd, e, h, i, l, m, q, t.

[875](#) luki Bb; vnni Ga, d, l, p; 343; uinni Gn.

[876](#) mgl. Gn.

[877](#) mgl. Bb; Ge, p.

[878](#) kost Ba, b, d, k.

[879](#) aftr tilf. Ge, m.

[880](#) hafa Ba; Ea, b; Gp, t.

[881](#) starf Gt; fra er eigi: mgl. Bb; her avsluttet Kristendomsbolken i Gc. De følgende kap. innskyter Gc i den på Landsloven umiddelbart følgende bylov, hvorfra variantene for Gc er hentet.

[882](#) með gøymslu tilf. Ee; y handund (?) tilf. 343.

[883](#) Her (mgl. Bk) seggir (mgl. Bk) huat erfa ma annat (mgl. Bk) eftir konung vttan konungs dōme Ba, k; Vm aðra ærfð en konungsðoms (konungdomsens Bd) Bb, d; Vm annan arf en konungdomen Bc; Her sæghir huat þeir megho ærfa er nermæir ero at skyldu till annars arfs en konongdomsens ærfðar Be; Vm kuænnæ ærfdir i. k. Bf; Capitulum Bl; Vm ærfð eptir konung ok vm aðra. ok konungdomin hversu fara skal Ea; Hvat konongs frendr megho ærfa Eb; xv. Ed; .x. Ee; Ef dotter æða sunar Fb; Gl; Hvat konor mego erfa eptir konung Fc; Huar erfua ma æftir konung ok er þo nær mæir at skyldu annars arfs konungsdomsens sua kona sām karll Ff; Vm dottur eða sonar dottor Ga, b, c; Huat frendr konungs skulu erfa Gd; Capitulum sextum Ge; Her sægir vm konungs ærfðir er æigi høyra konungsdomenom til eða krununni Gf; Vm konungs ærfder Gh, p; Vm kvenna erfðir (arf Gn) eftir konung Gi, n; Vm þær konor er i erfða tali standa Gm; Vm erfð Gq; ingen kap.inndeling Gs; vm lausa fe konungs oc giafir Gt; Um tatt huat konungs frændir mego ærffua 313; Huru fe skal ærfa efter konung 343; overskr. mgl. Fe.

[884](#) En tilf. Bc, d; Ee; Ga, b, c, f, h, m, n; 313; 343; .vj. tilf. Ea; vij tilf. Ga, b; Nu tilf. Gs; xv capitulum tilf. 313.

[885](#) En Ba, b, e, k, l; Gd, p.

[886](#) dōtr Ge, l.

[887](#) dōtr Bc; Ge, l; sun Eb.

[888](#) eða tilf. Bf; Ea, b, d; Ga, b, c.

[889](#) mgl. Ee; Fe; Gd, q, s.

[890](#) mgl. Gq.

[891](#) mgl. Ge.

[892](#) mgl. Bf; Ga, b, c.

[893](#) standā Ba, e, k, l; Eb; Gd, h, i, m, t; standa ok taldar ero Bc.

[894](#) eftir Ba, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fc, e, f; Ga, b, c, e, i, m, n, p, q, s, t; 313.

[895](#) landzbok Bf; Ea, b, d; Ff; Ge, p; æidzifapings lagum Ee; frostopings bok Fc, e; gula þings lagum Ga, b, c, n; N: tings bok Gs.

[896](#) mgl. Ba, k.

[897](#) ef tilf. Ge.

[898](#) mgl. Be; Gn.

[899](#) mann Gi.

[900](#) ero talder Eb; ero Ge; fra J landz bokene: mgl. Gf, h.

[901](#) ero þær eða þær æigi Bd.

[902](#) mgl. Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, e, f, h, i, l, m, p, q, t; 313.

[903](#) ætærni Bf; ættom Ed; Gp.

[904](#) komnar, rettet fra komnir Gh.

905 ero þo Ba, k; þeir ok (eða Bl) þær Bb, f, l; þær eða þeir Bc, e; ero þær æða þær Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343; *mgl.* Bd.

906 *mgl.* Bf; Gd, m, q.

907 komner *tilf.* 343.

908 til *tilf.* Ba, f, k, l.

909 konungdomsens Gd, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t.

910 y *tilf.* 343.

911 *fra* eptir: vatta almennilæg ærför tol Ee; *mgl.* Ba, k.

912 huar Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313.

913 þæim Ea, b; Gp; huerium Ed, e; Fc, e, f; Gf, h, n, s; *mgl.* Ba, f, k, l; Ga, b, c; 313.

914 visar logbok Fe; uattar Ga, b, c; 313.

915 at Fb, c; *mgl.* 313.

916 því Ea, b; Gp; *mgl.* Bf.

917 En Bb; Fb; 343.

918 af því at Gd, s.

919 þær Fb, e, f.

920 þat Ga.

921 ærfða Bb.

922 iarör Bb, f, l; Fb; 343; *mgl.* Gh.

923 þær 343.

924 aller *tilf.* Bf.

925 konungr Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

926 ærfði Ge; hefir tekit Gt.

927 *mgl.* Gh.

928 *mgl.* Fe, f.

929 men *tilf.* Ed; Gp.

930 *mgl.* 343.

931 *mgl.* Ba, k.

932 oc *tilf.* Ga, b, c.

933 *mgl.* Fb.

934 er Ba, k; Eb; Ga, b, c, e, m; sem Ee; Gn.

935 selr Ge, n; seldi Gm.

936 æigi 313.

937 konungs Bf; Ea, b; krununnar æðr konungdomsens Ed; konungsdoms Ee; konungsens Gf.

938 æignir Gq.

939 firir Bf; *mgl.* Ed.

940 þær Ee; *mgl.* Ed.

941 þær eða i *tilf.* Gp.

942 aðrar Ed; þær eða i hinar Gp.

943 þa Gf.

944 þær Fe.

945 suo skulu þær *tilf.* Fe.

946 gripu Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ga, b, c; 313.

947 alla *tilf.* Ba, c, d, e, k; 313.
 948 hæyrir Ea; Gf.
 949 krununni Ba, b, c, d, e, f, k, l; korrununj Fc (*K&M* hevder også Fa, men det er ikke riktig);
 konungsdomenom Fe; Gh, l; konunginum Gp.
 950 tæir 313.
 951 sialfr *tilf.* Ee.
 952 hafua Ea, b, d, e; 313.
 953 aðr Fb; Gn, q, t; sialfraða Fc.
 954 monnum Bf; Ed; vitni 313.
 955 æða iartegnom Bb, e; Ea, b, d, e; Ff; Ge, f, h, n, p; 313; eða jargteignum Fc; *mgl.* Bc, d, f.
 956 bottar Gl.
 957 ok Ba, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.
 958 fra aðra: sialfr skipat af sinum hollaustu manum með godra manna tillaugu: ok er þæt hafud rad at
 huar gere firir ser sialfr vm sina lifdaga Fe.
 959 æðr Ed, e; Fc; Ge, f, h, l, n, p; 343; *mgl.* 313.
 960 (ok *tilf.* Gi) með goðra manna tillagum (tillogu Ga, b, c, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313). ok (*mgl.* Gh) er
 þat (því Ga; 313) houuð rað. at huerr (maðr *tilf.* Gh, n) gere (gærer 313) væl sialver (*mgl.* Gh, l, m, n, q, t;
 313; rað *tilf.* Gi) firir ser (sialffum *tilf.* 313) vm sina lifdaga (daga Ge, f, i, l, m, p, q, s, t; 313) ok (ambone
tilf. Gd, e, i) sinum hollosto monnum (oc *tilf.* Ga, b, c) *tilf.* Fc; Ga, b, c, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313.
 961 fra hælldr: *mgl.* Ba, b, c, e, f, k, l; Ea, b, d, e.
 962 tillagu Ba, c, d, e, f, k; Ea, b, d, e; Ga, b, c; fra með goðra: *mgl.* Bb, l; Fc, e; Ga, b, c, d, h, m, n, s, t.
 963 ok (því *tilf.* Bd, e) er þat hafuð rað at huar (maðr *tilf.* Ee) gere uel (sialuær Ed; sialuær *tilf.* Ee) firir
 (sinni salo ok *tilf.* Ed) ser sialfr (*mgl.* Bf; Ea, b, d, e) vm sina daga (lifdaga Bc). ok sinum hollosto monnum
 heldar heill en siukar (fra heldar: *mgl.* Bd; með goðra manna raði *tilf.* Bb, c, d, e, f, l; Ea, b, d) *tilf.* Ba, b, c,
 d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; oc er því hafuð rað at huer geri ual firir ser sialfr vm sina lifdaga oc sinum hollostu
 monnum oc helldr heill en siukr *tilf.* Ga, b, c; och til lugu *tilf.* 343.
 964 uarskøytar Ba, b; vanskøyt Bc; uarskøytt Bd; Eb, e; Fe, f; Gd, f, i, l, m, s; 313; vaskøytt Be, l; Ea, d; Fc;
 Ga, b, c; varskyt Bf; uarskøykt Bk; vaskøtt Fb; vaskøytt Ge, h, n, q, t; uaskylt Gp; varskyst 343.
 965 vili til vinatto Bb.
 966 gærdir 313; fra ok: *mgl.* Ff.
 967 alskyllðar Ba, k; alskylld Gd, l, s; skylðr Gm; alskylldir Gn; allskylldr Gp.
 968 Finz Bb.
 969 þess Ed; þat Gb, c; *mgl.* Ee; Gn.
 970 nogh Gd, s; 313; *mgl.* Bb.
 971 *mgl.* Ed.
 972 *mgl.* Ea, b; Fc, f; Ge, h, p.
 973 er Fb; *mgl.* 343.
 974 erfingiarnir Ea, b, d, e; Fb, c, e, f.
 975 hafue Ed; Fc, e; Gf, h.
 976 *mgl.* Ba, c, d, e, k; Eb, e; Fc, e; Ga, b, c, e, m, n, p, q, t; 313.
 977 en til lagt Ba, b, f, k; en uið aukat Ga, b, c; *mgl.* Bc, d, e; Gq, t.
 978 skipanar Gd, f; *mgl.* Bf.
 979 fra þeirra: þeir er astar mannum hefuer gor ueret ok þeir Gm.

[980](#) fenget Bf; Ea, b, d.

[981](#) opt Ba, d, f, k; 313.

[982](#) *fra* með: *mgl.* Fe.

[983](#) oc (eda Bf; *mgl.* Fe) lifs haska (uaða Ed) *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

[984](#) *fra* eða mann: eda með (*ok* Bc; æða Fb, c, e, f; *mgl.* Bb, d, e; Ea, b, d, e; Ga, b, c, t; 313) imisu (imissa Bb; Fb; imislego Fe; 313) erfueðe (ærfaðe Bb; Eb; erfiða Fb; arffwer 313; *fra* með: *mgl.* Bf) *ok* (æða Fb; Gd, e, i, l, m, q, s) man raunum Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, e; Fb, c, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; æda myklu ymiszu ærfido æda marg fallegra manraunum 343; *her opphører lakunen i* Fd.

[985](#) Her (*mgl.* Bk) seggir vm *konungs* iattan þa er hann er til *konungs* tekin Ba, k; Vm *konungs* iattan Bb, f; Ea; Gi, n; *Hér sægir vm konungs iatan* Bc; (Her sæghir *tilf.* Be) Vm *konungs* iattan þa en han er till *konungs* tækin Bb, d, e; *konungs* æið Bl; Vm *konungs* æið hærtoga æða iarls Eb; xvi. Ed; Vm *konunga* æið .xiiij. Ee; *overskr. uleselig* Fb; Vm *konungs* eið Fc; Gq, s, t; Vm *konunga* eida *ok* iattan Fd; Vm *konunga* æið Fe; Vm *konungs* iattan þa er han (er) til *konungs* tæikin Ff; Vm heit *konungs* Ga, b, c, d; *Capitulum septimum* Ge; Her sægir hueriu *konungr* er skyldr at jatta landz folke Gf; Her sæghir vm *konungs* ia Gh; Vm *konungs* eið ok log at hallda vid land folket Gl; Vm *konungs* Jattning Gm; Vm *konungs* iattan *ok* skyldu hans Gp; Vm *konungs* æidir 313; Vm *konunge* iattunn oc hans æidstaf 343.

[986](#) .vij. *tilf.* Ea; viij *tilf.* Ga, b; xvi *Capitulum tilföyd* 313.

[987](#) En Fc; Suo 343.

[988](#) af þui *tilf.* Bb; Ed; Ga, b, c, d, l, s, t; oc *tilf.* 343.

[989](#) allu Fe; at helldr Gq; *mgl.* Ba, k; Gp; *fra* þui: *mgl.* Gd.

[990](#) skyllðugare Ba, k; Fe; skyldugri Gp.

[991](#) till uera *tilf.* Bl; *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, k; Ea, b, d, e; Fc, d, e, f; Ga, b, c, e, f, h, m, n, q, t; 313; 343.

[992](#) login 37.

[993](#) eða Gt.

[994](#) *mgl.* 313.

[995](#) *fra ok: mgl.* 37.

[996](#) ef þæss þæ(r)f vid *tilf.* Fe.

[997](#) þann tima er hann verðr korunaðr sveria monnum rettyndi. með þeim eiðstaf sem *konungs* vigslu fylgir Fc; *til kap.s ende, mens kap. følger fullstendig etter bondeeden med overskr.:* Jattan noregs *konungs istf. resten av kap.:* þan tima er han værdr kongr *ok* koronadar suæiria mannum log o(k) rettyndi mæd þæim æidstaf sem *konungs* uigslo fylgir: (*kongeeden er utelatt*) Fe.

[998](#) því Bc, e; Ea; 37.

[999](#) *fra* Jatta?: hei<...> 37.

[1000](#) sinu *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313; 343.

[1001](#) með Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s; 313.

[1002](#) astsemd Fd; Gt.

[1003](#) fullkomne Bb, l; fulri Bc, e; Ea, b, d, e; Fc, d, f; Ge, f, h, i, n, p; *mgl.* Ba, f, k; Gm, q; 313; *fra m<...>:* *mgl.* Gt.

[1004](#) staðfestu *tilf.* Gd, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s; 37.

[1005](#) þa Ba, d, k; þann tima Ga, b, c, d; eptir þi Gl; tatt 313.

[1006](#) han *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea var., b, d, e; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 37; 313; 343.

[1007](#) *mgl.* Ea.
[1008](#) Konginn's Loffhe *tilf. margen* 313.
[1009](#) þett Bf; þat Ea, b, d, e; Fc, d, f; Gf, h, n, p, s.
[1010](#) hins 343.
[1011](#) *fra* hans: hinom helga. Olafe *konunge* Gt.
[1012](#) *mgl.* Bb.
[1013](#) er nu ein Fd; er nu Gh.
[1014](#) vuerðr Bk.
[1015](#) *fra* ek: <...> firi at raða 37.
[1016](#) þan kristne þru 343.
[1017](#) hæligr 343.
[1018](#) *mgl.* Eb, d; 343.
[1019](#) skipaðe oc *tilf.* Ge, h; hafðe *firir* mer *ok tilf.* Gp.
[1020](#) *mgl.* Ee; Gm, t.
[1021](#) oc skipade *tilf.* Ea var.; Fd.
[1022](#) *mgl.* Gm.
[1023](#) *mgl.* Ga, b, c, d, i, m, p, s.
[1024](#) *mgl.* Gf.
[1025](#) *mgl.* Bc; Ed; Fd.
[1026](#) haldæt Ff.
[1027](#) *mgl.* Gm.
[1028](#) domsens *tilf.* Ed.
[1029](#) *mgl.* Gm.
[1030](#) huars Gf.
[1031](#) iayrdi oc *tilf.* Ea var.; Fd; Gh.
[1032](#) *fra* með: *mgl.* Gm.
[1033](#) *mgl.* Gt.
[1034](#) *ok tilf.* Bb, k; Ga, b, c, d, e.
[1035](#) vm at bota Bc, d, e, f; Fb, d, e; Ga, f, n; 313.
[1036](#) *ok tilf.* Bf; Gd, f, n; með goðom lutum *tilf.* Ge.
[1037](#) með Bb; Ea; af 343.
[1038](#) *mgl.* Ed.
[1039](#) hefir lett Ee.
[1040](#) *mgl.* Ba, b, f, k, l; Fb, c, d, e, f; 343; *fra* En: ok se *konungr* Ed; er *konungr* Ba, b, f, k, l; Ee; Fb, c, d, e, f; Ge, f, h, i, m, n, t; 313.
[1041](#) sidær Bf.
[1042](#) skyldugar Ba, b, f; Fd; Ga, b, f, n.
[1043](#) til *tilf.* Gp.
[1044](#) þetta Bc, d, e; Ea, b, d, e; Ff; Ge, f, n, p, s; þenna æidstaf 343; tæim æidir 313; *mgl.* Gh.
[1045](#) æina *tilf.* Bb, l; Fb, e; men *tilf.* Bf; Ea, b, d; Ff; Gf, i, l, p.
[1046](#) en 313.
[1047](#) þar tilf. 343.
[1048](#) með Ba, f, k; Gf, m; hia Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, h, i, l, n, p, q, s, t; 313; 343.

[1049](#) þingino Bb, f; Gd, i, p, s.

[1050](#) menn *tilf.* Gt.

[1051](#) þar 343.

[1052](#) *fra* hælldr: en hina er æi ero Bf.

[1053](#) alnir oc obornir Bb, l; borna *ok* vborna Ed.

[1054](#) i *tilf.* Gi.

[1055](#) þa Ba, d, k; tæim tima 313.

[1056](#) *mgl.* Eb; Fb, c, d, e, f.

[1057](#) *konungr* Ba, c, d, e, k; Ed; Gf, q; 313.

[1058](#) er Ba, c, d, e, k; 313.

[1059](#) allum *tilf.* Bf.

[1060](#) *mgl.* Gp.

[1061](#) sinum *tilf.* Fb, e.

[1062](#) þeima Ba, b, c, d, e, f, k, l; þessum Gd.

[1063](#) hætti oc *tilf.* Fb, d, e.

[1064](#) uigslum Eb; uiska Gm.

[1065](#) *fra* En þann tima: *mgl.* Gn.

[1066](#) þa *tilf.* 343.

[1067](#) Her (*mgl.* Bk) seggir (*mgl.* Bk) vm hærtoga eið *ok* iarls eið (*mgl.* Bk) Ba, k; Vm hertogha eið oc iarls Bb; 313; 343; (Hér sæghir *tilf.* Be) Vm æid hærtoga *ok* (eða Ga, b, c, d, p) jarls Bc, d, e; Ga, b, c, d, f, h, m, q; Her sægir vm herthoga æid Bf; Hærtogha æið Bl; Vm hertogha æið *ok* iarlla Ea; Vm æiðstaf hærtoga Eb; xvii. Ed; Hærtoga æiðr *ok* iærlla Ee; Um ialls æið Fb; Eiðr hertoga *ok* jarls Fc; Hertoga eiða *ok* Jarls Fd; *ingen kap.inndeling eller overskr.* Fe; Vm æið hærtogha Ff; *Capitulum* .viiij. Ge; Vm hertogha eið Gi; En hertogi eða jarl skullu þenna eid sueria Gl; Vm hertoga eið er han skal sueria *konungi* Gn; Wm hertoga æda iarla eid Gs; hertoga eið *ok* jarls Gt; *mgl.* Gp.

[1068](#) viij. *tilf.* Ea; ix. *tilf.* Ga, b; XVII *Capitulum tilf.* 313.

[1069](#) Sva skal *ok* Gn; *mgl.* 343.

[1070](#) at *tilf.* Gh.

[1071](#) *ok* Bc, d, e, l; Ea, b, d; Fb; Gi, m, q; 313; 343.

[1072](#) ner Gn; *fra* ef: *mgl.* Gt; 313.

[1073](#) þa *tilf.* Ea var.; Fd.

[1074](#) þa skulu þeir Bf; Ea, b, d; Ge, h, q; skulu *mgl.* Gn.

[1075](#) þann Eb.

[1076](#) *mgl.* Fe.

[1077](#) honum 343.

[1078](#) *fra* EN: Þa skal hertogi *ok* Jarl þenna æið sverja er þeir ero ner eða þegar er þeir koma til *konungs* Ee; *fra* a þui: ef þeir ero ner eða þegar þeir koma til *konungs* Gn.

[1079](#) At *tilf.* Gd.

[1080](#) hann Fc; Gd, h, s; *Nomine* Fe.

[1081](#) a þæssa helga doma Bb, c, d, e, f; Ea; Fc, d; 313; *her slutter lakunen* Bh; a þessa hælgu (hælga Ee; Gh, n, q, s) bok Eb, e; Gh, n, q, s; a bok *ok* hælga doma Ed; a bok: *ok* a þæssa hælga doma Fe; a hælga bok edr doma Ff; a hælga bok Gb, c, d, p.

[1082](#) *her slutter lakunen* i Ef.

[1083](#) skiot Bc, d, e.
[1084](#) hann Fc; Gd.
[1085](#) hann Fc; Gd, n.
[1086](#) *mgl.* Fd.
[1087](#) holld 313.
[1088](#) *mgl.* Fc.
[1089](#) Noregs Bf; Magnús Gq.
[1090](#) Noregs *tilf.* Bb, d, e, l; Ea, b, c, d, e, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, n, p, q, s, t; 313; 343.
[1091](#) nøynilega *ved en skrivefeil* Ga.
[1092](#) þau Bb, l; þan Ee, f; Fc, e; Gn.
[1093](#) lutt landz Ee, f; luta lanz Fc, e; Gn.
[1094](#) *konungr* Bb, c, d, e, f, h; Ea, b, d; Ge, h, i, l, m, q, s; 313; 343; *hann* Ee, f; Fe; Ga, b, c, d, n.
[1095](#) minn *tilf.* Eb; le eða *tilf.* Gp.
[1096](#) fær Ee, f; Fc; Gn; ler Ff.
[1097](#) þa *tilf.* Fc.
[1098](#) hann *tilf.* Fc.
[1099](#) trulega Ba, b, k, l; Fb, d, e, f; Gh, l, p, q, t.
[1100](#) gøyma eptir þui sem han fer mer j alla staðe Gn.
[1101](#) hollosto Ea var.; Fd; Gh, s; *fra* með þeirri: veita skal ek honum alla þa lydni Gn.
[1102](#) *fra* með: æptir þui skillorde Fe; *mgl.* Gm, n.
[1103](#) minn herra *tilf.* Gp.
[1104](#) *mgl.* Ba, c, d, e, k; Eb; 313.
[1105](#) *fra* með þeirri: æftir þui ski(l)orde sæm hann fær mer i alla staði Ee, f; Fc; *fra* millum: *mgl.* Fe.
[1106](#) æða iarls *tilf.* Bb; *ok tilf.* Fc, d, e.
[1107](#) weita Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, p, q, s, t; 343; wæta 313.
[1108](#) *ok tilf.* Bb, l; Fb.
[1109](#) alla þa *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, q, s; 343; alla *tilf.* Ea, b, e, f; Fb, c, d, e; Gt; þionosto oc *tilf.* Ff.
[1110](#) *fra* sem Magnús: *mgl.* Gn.
[1111](#) oc æftirlæte *tilf.* Bd; 313; sua *tilf.* Ed.
[1112](#) *ok* Ea, b; *mgl.* Gl.
[1113](#) godom 343.
[1114](#) *mgl.* Gl; *fra* goðom: goðr hærtughi eða iarl Ef; Gf, h, n, s; goðom hærtoga Gm.
[1115](#) skal Ef; Gn; skal ueita Gh, s.
[1116](#) at ueita *tilf.* Ge, m, t; at *tilf.* 343.
[1117](#) *fra* goðom hærtoga: godar hærtoge eða iarl a (er skyldugher Bh) godom *konunge* Ba, h, k; goðom hærtogha eða iarle ber at væita (at væita *mgl.* Bd, e, f, l; Gc) Bb, c, d, e, f, l; Ga, b, c; goðr hærtugi eða iæll skal godom *konunge* Ee; goðr Jarll skal goðom *konunge* Fc; goðer hertoge eða goðr iarl skal ueita goðum *konunge* Fd; godr hærtoge æða iarll uæitir godom konge Fe; goðum *konunge* skal ueita Gi.
[1118](#) at væita Ea, d; wæita 343; *mgl.* Eb, e, f; Fb, f; Ga, b, c, d, e, f, h, l, m, n, p, q, s, t; 313.
[1119](#) *mgl.* Gi.
[1120](#) bæde *tilf.* Bc, d, e, f, l; Ea, e, f; Fb, d, f; Ge, h, i, q, s; 313.

[1121](#) maat *ok* Ef; godom Fe; hollom Ge; *mgl.* Ee; Fc, d; Gh, n, p, s.

[1122](#) mæð *tilf.* Fb, f.

[1123](#) *fra ok*: hollom Eb.

[1124](#) *fra* hæilum: allum styrk *ok* raðom minum Ba, k; hæilum (hollom Bf) raðom minum (*mgl.* Bf, g, l) oc með ollum styrk minum Bb, f, h, l; radom (minum *tilf.* Be) oc styrk minum allum Bc, e; styrk *ok* allum raðom minum Bd; 313; styrk ok ollom raðom minom Gq; ollvm minvm raðom oc styrk Gt; *fra ok* ollum: minum allum Ef.

[1125](#) *mgl.* Gt.

[1126](#) *mgl.* Ea, b, d, e; Fe, f; Ga, b, c, d, e, f, n, p, s.

[1127](#) *mgl.* Bh; Ee, f; Fc, d; Gh, i, m, n, q, t.

[1128](#) han Ba, c, d, e, k; Ee, f; Gn, t; 313; *konungr* Bb, f, h; Ea, b, d; 343.

[1129](#) latið Gh.

[1130](#) soret Ba, c, d, e, h, k; iattat Bb, f, l; Ea, b; Fb; Ga, b, c, d, e, f, i, l, p, s; 343; sueria. eþa suer Gh; suortt Gm, q, t; *fra konungren*: hann svor oc svær Fc; *konungr* hefir latit sueria eða hann suerr Fd; han hæfir iattat *ok* suæret Fe.

[1131](#) allu *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, d, f; Ge, f, h, i, l, n, q, t; 313; 343; mer oc ollu *tilf.* Ga, b, c, d, m, s.

[1132](#) *mgl.* Fe.

[1133](#) allu *tilf.* Fb, c, d, e, f.

[1134](#) *ok* Gn; *mgl.* Ba, b, f, h, k; Ea, b, d, e, f; Fc, e, f; Gm, p.

[1135](#) ler mer Ba, b, c, d, e, f, h, k; Ea, b, d, e; Fc, d, e, f; Ga, b, c, d, f, h, i, m, n, p, q, s; 313; hefir mér gefit Ge; *fra ok*: eptir þui sem Gud ler mer skynsemd til Gl; *fra* eptir þui: *mgl.* Gt.

[1136](#) honum Bl; Fb, d; *fra* Guð: sua se mer gud Ef.

[1137](#) æptir því *tilf.* Bb; so *tilf.* 343.

[1138](#) sæm Bb, d, h; er Fb, c, f; Ga, b, c; 343; en Fd.

[1139](#) han Bl; Fb, c; *mgl.* Bk.

[1140](#) en *tilf.* Gd, e, l, m, n, s.

[1141](#) er Fb, c, f; en Fd; Ga, b, c.

[1142](#) hann Fb, c; *mgl.* Bk, l.

[1143](#) *fra* Guð: *mgl.* Ee.

[1144](#) Gud late alla vel halda *tilf.* 343.

[1145](#) Her (*mgl.* Bk) seggir (*mgl.* Bk) vm baruna eid oc hyrdstiora (æið *tilf.* Bk) Ba, k; Vm baruna oc hirdstiora æið Bb; Vm æið Baruna eða (oc Be) Ridara Bc, e; Her sæghir um hirðstiora æið Bd; Vm lændra manna æið Bf, h; Barruna æið *ok* hirðstiora Bl; Lendra manna æið ok hirðstiora Ea, e; Fc; Vm baruna æið oc hirðstiora Eb; 343; xviii. Ed; Vm lendra manna æið Ef; Um baruna æið Fb, e; Ga, b, c, h, i, m, p, q; Lendra manna æið Fd; Vm æið lændra mannæ Ff; Gn; Vm eið barruna Gd; Capitulum nonum Ge; Vm lendra manna æið oc hirðstiora Gf; Barrunar ok riddarar skullu þan eið Gl; Wm æið lændra manna *ok* hirdstiora Gs; baruns eið oc hirðstiora Gt; Eiðr lendremana 37; Vm Barruna æidir och Riddare 313.

[1146](#) ix *tilf.* Ea; x. *tilf.* Ga, b; XVIII Capitulum *tilf.* 313.

[1147](#) þa Ee; Fc; Gh, n, q; *mgl.* Ef.

[1148](#) *ok tilf.* Ee.

[1149](#) lændir men Bf, g; Ea, b, d, e, f; Fc, f; Ge, f, n, p, s.

[1150](#) ok hyrd men Bh; oc riddarar Bk; 313; æða hirðstiorar Fb; *mgl.* Bc, d, e; Ff; Ga, b, c, d, l, m, t; *fra* Nv:

Barunr oc hirdstorar skollu 343.

[1151](#) oc ridarar *tilf.* Ba, c, d, e, k; *her begynnir* 19.

[1152](#) eiðstaf 37.

[1153](#) hann Fc.

[1154](#) a helgo doma Ba, l; a þessa hælgha bok Bb; a þessa hælgha doma Bc, d, e, f, h; Ea, d, e; Fc, f; Ge, f, h, n, s; 313; a hælga bok Bk; Gb, c, p; a helga doma Eb; a bok ok þessa helga doma Ef; a hælgha Fd; a bok Gm.

[1155](#) skiot Bc, d.

[1156](#) hann Fc.

[1157](#) ok hins hælgha Olafs *konungs tilf.* Bf, h, l; Ea, b, d; Fb, c, d, e, f; Gh, i, m, p, s; 313; oc hins hælga <...> *tilf.* 19.

[1158](#) hann Fc.

[1159](#) *mgl.* Fc.

[1160](#) *mgl.* Ee.

[1161](#) *mgl.* Bc, h; Gm, n.

[1162](#) *herfra mgl. tekst frem til likelydende sted i bondeeden* Ee.

[1163](#) *mgl.* Bb, h; Ed; 313.

[1164](#) innan landz ok uttan *tilf.* Fd; Gh.

[1165](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, h, k, l; Ed, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 37; 313; 343.

[1166](#) *fra bæðe: vttan lanz oc innan løyneleggha ok openbærleggha* Ea var.; *mgl.* Bf; Ea, b; Gp; *herfra mgl. tekst* Ee.

[1167](#) hann Fc.

[1168](#) ok *tilf.* Fd.

[1169](#) æða Fd.

[1170](#) *fra ok: mgl.* 343.

[1171](#) bæðe *tilf.* Ea, b; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 313.

[1172](#) ollum Gq; *mgl.* Ef; Ga, b, c, d, h, i, l, n, s, t; 313; 343.

[1173](#) minum *tilf.* Ga, b, c, d, m, p, q, s, t.

[1174](#) hollom Eb; *mgl.* Gp, q, t.

[1175](#) maat oc styrk Ef; styrk Ea, b, d; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 37; 313; 343; <...>rk 19.

[1176](#) *mgl.* Gt; *fra með hælum: með allum styrk ok raðom* minum Ba, k; *með allum minum styrk oc hælum raðum* Bb; *bæde með (hælum tilf. Bf, h) radom ok allum styrk* minum Bc, d, e, f, h; *bæði með styrk* minum ok *hælum raðum* Bl; *með styrk* minum. oc *ollum raðum* minum Fb; *með (hæilom tilf. Ff) raðom ok ollum styrk* sinum (minum Fe, f) Fc, e, f; *guðum radum ok ollum styrk* minum Fd.

[1177](#) ek *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, f; Fb, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 19; 313; 343; hann *tilf.* Fc.

[1178](#) *mgl.* Bb, h; Ea, b, f; Fe; Gt; 19.

[1179](#) log þau Gm.

[1180](#) *mgl.* Bc, e, h; Ef; Fb, c, d, e; Ga, b, c, d, h, i, l, m, n, q, s, t; 37.

[1181](#) han Ba, c, d, e, h, k; Ef; Gh, m, n, q, s, t; 37; 313; 343; *konungr* Bb, f; Gd, l.

[1182](#) suorit. eþa *tilf.* Gh, s.

[1183](#) svoret Ba, c, d, e, h, k; Gq, t; 313; suarer Ef; suoret ok eiða Gm; heitit Gn; *fra konungren: hann svær* Fc; *hann hefir suarit eða iattat* Fd; han *hæfir iattat ok hann suær* Fe.

[1184](#) allum Ed; alla Ef; *mgl.* Ba, h, k.
[1185](#) landzfolke sino Bf, h; sinum þægnum Ed; landeno Ef; landz folk Ge.
[1186](#) af Ef.
[1187](#) *mgl.* Ba, b, h, k; Eb, d, f; Fc, d; Ga, b, c, d, h, m, n, s, t; 19.
[1188](#) hefir let Bl; Ea, b; Gi, p, s; gefr Fc; Gh; 19.
[1189](#) honom Fc; *fra* viti: sem guð gefr mer uit till Fe.
[1190](#) gud se mer (honum Bl) Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d; Ge, f, i, m, q; Sua se honom Fc.
[1191](#) æftir þui *tilf.* Bb.
[1192](#) ef Ba, c, d, e, k, l; Ea, b, d; Fc; Ge, f, i; er Gm.
[1193](#) hann Bl; Fc.
[1194](#) ef hann Bl; Fc; er ec Fb, f; 313; en ek Fd; Ga, b, c.
[1195](#) *fra* gramr: *mgl.* Bc; *fra* ef ek: et cet Be.
[1196](#) *dette kap. mgl. Fc på dette sted, men er satt inn sist i bolken etter kongeeden med overskr.: Um logmanna eið er þeir skulu sveria. På samme sted som her (Fb) i Fd med overskr.: Vm logmanna eida capitulum; dette kap. står sist i bolken nest etter kap. om bondeeden Fe.*
[1197](#) Her seggir vm logmanna eid Ba; Ff; Vm (*mgl.* Bl) logmannz æið Bb, e, k, l; Eb; Ga, b, c, d, p, t; Vm æið logmanna Bc; Gf; Vm logmanna æið Bd, f, h, k; Gi, m, q, s; Logmannz æiðr Ea, f; xix. Ed; Logmanna æið Fb; Capitulum decimum Ge; Vm logmanna eidhæ Gh; Þenna eid skulu logmenn sveria Gl; Vm Logmadr æið 343; vm log<...> 19; Vm logmandtz æidir 313; *kap. mgl. Gn; overskr. mgl. Fe.*
[1198](#) xi. *tilf.* Ga, b; XIX Capitulum *tilf.* 313.
[1199](#) skal Gt.
[1200](#) maðr Gt; *fra* Nv: Logmadr skullu 343.
[1201](#) þegar Ba, k; Gt.
[1202](#) er giorr Gi; *mgl.* Gm; *fra* þann: *mgl.* Bb, l; 313.
[1203](#) þessa *tilf.* Bb, f; Ea, b; bok ok þessa *tilf.* Ed, f; bok ok *tilf.* Ff.
[1204](#) bok Bh; Gc; hælgha bok Gd, p.
[1205](#) skiot Bc, e.
[1206](#) *mgl.* Ba, k.
[1207](#) *mgl.* Bf.
[1208](#) *mgl.* Bc, h; Fd.
[1209](#) uera *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k; bæde løynegha ok openbærlega *tilf.* Bc, e; Gf, t; 313; ok *tilf.* Ea, d; 313.
[1210](#) ek *tilf.* Ba, b, f, h, k, l; Ea, b, d, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, h, i, p, s; 19; 313; 343; ek ok *tilf.* Bc, d, e; Gf, l, q, t; halda ok *tilf.* Ge, m.
[1211](#) er *tilf.* 343.
[1212](#) hefir skipat Fc.
[1213](#) mer *tilf.* Bf, h; Ed; Gd, h.
[1214](#) mina 313.
[1215](#) sokn Gd, p, q, s; *fra* minn: i minni logsogn ero Ba, k.
[1216](#) min herra *tilf.* Ef.
[1217](#) *mgl.* 343.
[1218](#) hof Gi; *mgl.* Bf; Fd.
[1219](#) allir Fd; Gh, s, t; alla 343; *mgl.* 313.
[1220](#) *mgl.* Ge.

[1221](#) æftirkomander Bd.
[1222](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, k; Ef; Ge, l, m, q, t.
[1223](#) skipat Bb.
[1224](#) millum *konungs* oc þeirra Ga, b, c, d, i; 35; með þa Gm; vid þeim 343.
[1225](#) men *tilf.* Bb; Ef.
[1226](#) ok Ef; 313.
[1227](#) huern tima er Bb; *mgl.* Bf.
[1228](#) er Ea, b; Fe.
[1229](#) bok Bf; bokenn Fb, e; logboken 343.
[1230](#) sker Bc, d, e, f; Ea, b, d; Fb, d, f; Ga, b, c, d, f, h, i, l, p; 35; 313; 343; skyrir Gs, t.
[1231](#) uislega Ba, k; skilriklegga Bc, d; Ea, b, d; Fb, c, f; Ge, f; vislaghe Ef; skynsamlæga Fe; *mgl.* Gp.
[1232](#) *mgl.* Ba, k; Ef.
[1233](#) *mgl.* Fd.
[1234](#) sua Ga, b, c, d; 35.
[1235](#) manz *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, f; Fb, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, p, q, s, t; 313; 343.
[1236](#) d *eller* ð? Fa; sannast Ed.
[1237](#) hann (*tilf. over linjen med rødt*) Bd.
[1238](#) suara Bb, h; Fd; Gf, q, t; sannazst suara Ed; Ff.
[1239](#) at dome Fd; *mgl.* Gp.
[1240](#) at retleghast (retlekt Gf) se (er Ga, b, c, d; 35) *tilf.* Bb, f, l; Ea, b, d, f; Fb, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, q, s, t; 35; 313; 343; at ret se *tilf.* Bc, d, e, f.
[1241](#) *mgl.* Bh; Ed; Fd.
[1242](#) með hinna skynsamasto Ba, k; með hinna bæztra Bc; með hinna vitrasto Bd, e, f, h; Ea, f; þeira hinna vittrastu Bl; með þeirra skynsamra Gl; með þeirra skynsamastv Gt.
[1243](#) *fra* með: hafa þeirra vittrastu manna rað við Bb.
[1244](#) ok samþyct *tilf.* Bh; Ea var., b, d; Fd, e; Ge, f, h, p, s.
[1245](#) en 313.
[1246](#) þa *tilf.* Bc, d, e; Fd, e; 313.
[1247](#) þa (þar Gs) ero hia mer Ef; Ge, h, i, q, s, t; hia mer ero 35; 343.
[1248](#) staddir *tilf.* 313.
[1249](#) firi 343.
[1250](#) vm *tilf.* Ea, b, d, f; Fb, c, d, e, f; Gb, c, d, f, h, i, l, q, s; 35.
[1251](#) vrikan Gl.
[1252](#) skyllðan sem uskyllðan *tilf.* Ba, k. sua *tilf.* Fc; suo um *tilf.* Fc; ok suo um fataekan sem um rikan *tilf.* Fd.
[1253](#) firi 343; *mgl.* 313.
[1254](#) vm *tilf.* 35; 313; 343.
[1255](#) *fra* vm: vm (*mgl.* Bb, c, d, e, f, h, l; Ea, b, d, f; Fb, c, d, e, f) ungan sem vm (*mgl.* Bb, c, f, h, l) gamlann Bb, c, d, e, f, h, l; *mgl.* Ba, k; Gm; *fra* vm rikan: *mgl.* Gt.
[1256](#) sua *tilf.* Fc.
[1257](#) sakadom sem (vm *tilf.* Bd, e, l) sifiaðom Ba, d, e, l; vm sakaðan sem (vm *tilf.* Gb, c) sifiaðan Bb, c, h; Gb, c, Ge, f, i, p; sakadan sem siuiædom Bf; sakaðan sem sifiaðan Bk; siuiaden sem vsyuiaden Ef; *mgl.* 343.

[1258](#) *mgl.* Bh; Ef.

[1259](#) gramær er (en Fd; Ga, b, c; 35; vm 343) ek lyghr Fb, d; Ga, b, c; 35; 343; *mgl.* Bc; Gf; *fra* sem ek: et cet. Be.

[1260](#).xi. *tilf.* Ea; xij. *tilf.* Ga, b; XX *Capitulum tilf.* 313.

[1261](#) Her seggir vm eid bonðe at aller ero skyldugir þan eid at abyrgiast Ba; Vm almughans æið Bb; Vm æidstaf alþydu Bc; Vm (*mgl.* Bl) alþydu æið Bd, e, l; Gf, s; Vm bondæ æid Bf, h, k; Eb; Ga, b, c, d, i, m, q, t; 19; 35; Þenna æið skulu bøndr sværia konungi sinum Ea; xx. Ed; Þægnskylda Fb; Vm bonda eið ok alþyðu Fc; Gp. Vm bøndr æid ok alþydu Fd; Vm æið bondæ at aller ero skyldir at abyrgiazst Ff; *Capitulum* vndecimum Ge; Vm bondæ eidhæ Gh; Þenna eið skulu bøndr sueria sua marger Gl; Vm bonda eið ok abyrgð Gn; Vm bonda æidir 313; Vm almugens æid staf 343; *overskr. mgl.* Ef; Fe.

[1262](#) Nu Ba, b, f, k; Ea, b, d, f; Fb, c, e, f; Gt; 343.

[1263](#) nu *tilf.* 313.

[1264](#) *mgl.* Bf.

[1265](#) oll *tilf.* Ba, b, k.

[1266](#) alþydan Ba, b, k; *mgl.* Bf.

[1267](#) þui skyldare Ba, c, e, k, l; Gf; þui hælðr skyldugha vera (*mgl.* Bf; Ea, b; Gl) Bb, f; Ea, b; Gl; þui hælðr (*mgl.* Fc, f) skyldugan (skyldugare Fc, d, f; skyldare Gh) Fb, c, d, f; Gh, m; þæim mun skyldugare Fe; 19.

[1268](#) *mgl.* Ge.

[1269](#) aldra þionosto Bf; allrar hollosto Ea, b; þionosto Ed.

[1270](#) ok lyðskyllðv Gt; *mgl.* Ba, k.

[1271](#) *mgl.* Bb, d, k, l; Fb; 343.

[1272](#) rettan norex *tilf.* Gm.

[1273](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 19; 35; 313; 343.

[1274](#) konung Ba, b, c, d, e, f, k, l; Eb, d, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 35; 313; konunghdomenn Ea.

[1275](#) *mgl.* Ba, b, k; Gt; 343; *fra* EN at bøndr: En bøndr ok alþyde skulu þenna æid suæria konunge Bh.

[1276](#) sueria *tilf.* Fd.

[1277](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, f; Ge, f, p.

[1278](#) ii. *tilf.* Fb.

[1279](#) af Ba, h, k, l; Ea, b, d, f; Fe, f; Gh, m, n, p.

[1280](#) *mgl.* Fc.

[1281](#) konungr uil Ba, k; Ga, b, c, d; 35; 343; konunge synist Bf; honum likar Bh; Ed, f; Fc, d, f; Ge, f, h, m, p, s; 19; hanum lizt Ea, b; þæim likar Fe.

[1282](#) leggium Ea; Fd.

[1283](#) vær Ea; Fd; hann Fc; *fra* þess: At þæs læggia þeir Bc, d, e.

[1284](#) a bok ok *tilf.* Fe.

[1285](#) þessa *tilf.* Ge, i, m, n, t.

[1286](#) bok Bc; hælga bok Bd, e; Gp; þessa helga doma Bf, h; Ea, b, f; þessa hælgu bok Ed; bok *opprinnelig*, *men* så *overstrøket* og doma *skrevet istedenfor* Gb.

[1287](#) skiota þeir Bc, d, e; skytr hann Fc; skiotom uer Fd; skiot ek Gf.

[1288](#) hann Fc; uer Fd.

[1289](#) skolum Fd.

[1290](#) *mgl.* Gh.

[1291](#) oc truir Fd; *mgl.* Bf.
[1292](#) varom Fc, d; Gh, s; *fra* at ek: at þeir skulu vera holler ok truir sinum Bc, d, e.
[1293](#) *mgl.* Bb, c.
[1294](#) *mgl.* Ba, f, h, k; Gn.
[1295](#) *mgl.* Bb; Ed.
[1296](#) *her begynner igjen* Ee; *fra bæðe:* *mgl.* Gm.
[1297](#) mætte Bf, h; Ea, d, f; Fc, f; Ge, h, p; mötti Fd.
[1298](#) sinum Bc, d, e; Fc; uarum Fc, d; Gh, s.
[1299](#) *mgl.* Bb.
[1300](#) *mgl.* Ba, c, d, e, h, k, l; Ge, f, i, m, t.
[1301](#) godir þægnar Bc, e; Fd.
[1302](#) skulu Bc, e; Fd; *mgl.* Fe.
[1303](#) þiona tilf. Bb.
[1304](#) *mgl.* Ga, b, c.
[1305](#) vera tilf. Gf.
[1306](#) Skall ek honum (*mgl.* Gn) tilf. Ed; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; honom tilf. Fc.
[1307](#) *fra* veita: væita skall ek hanum lydni ok Fe.
[1308](#) þa tilf. Ga, b, c, d.
[1309](#) *mgl.* Ea; Gd.
[1310](#) þionosto ok tilf. Fd; Gh, s.
[1311](#) skylldu Ed; þegnskyldu Gn; layndskyldum 313; *fra* veita: ok alla logleggha liðskylldu Bb; (*skal* ek honum tilf. Bh) væita alla þa (*mgl.* Bf, h, l) logleggha lyðskyldu Bc, e, f, h, l; væita skal ek honom alla þa loghleggha lyðskyldu Bd; *mgl.* Ba, k.
[1312](#) *mgl.* Bb; Ea, b, d.
[1313](#) *mgl.* Ee; 313.
[1314](#) hætte ok tilf. Bc.
[1315](#) *mgl.* Bf, h.
[1316](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, m, n, p, q, s, t; 19; 313; 343.
[1317](#) sannyndum Ed; kennendum 343; *mgl.* Bf, h.
[1318](#) *mgl.* Bd, f, k; Eb, d, e; Fe.
[1319](#) hof ok tilf. Bc.
[1320](#) noregs tilf. Bh; Ed.
[1321](#) Noreghs Ef.
[1322](#) Noreghs tilf. Ed; *fra* konungs: konungdomsens 343.
[1323](#) *fra* þeirra: lanzfolksins Bb, h, l; Ea, b, d, f; Fb, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, p; 343; landz folks Bf; þeirra sem byggia Gn; *her slutter lakunen i* Gk.
[1324](#) adrer tilf. Ee; Fc, d, e; Gh, m, n, s; 313.
[1325](#) *mgl.* Fe.
[1326](#) *her begynner* Gr.
[1327](#) *mgl.* Bc; Ed.
[1328](#) staðfest Ge, f, h, i, k, m, n, p, q, s; 313; 343; staðfe<...> 19; *fra* ok hans: *mgl.* Gt.
[1329](#) millum konungs (sin tilf. Gp). ok þeirra er landit byggia tilf. Gd, e, f, h, i, l, p, q, t; 35; 343; millum konungs. ok landz folksens tilf. Gk, m, n, s; 313.

1330 huart 313.

1331 samþykt Gd, e, f, h, i, k, l, m, n, p, q, s, t; 313; raðe Gr; *fra* með: *mgl.* Ba, k; *fra* samþyct: (samþyct, oc *tilf.* Eb) staðfæst (samþyct Bh; Ga, b, c) millum *konungs* (konungsins Ea, b, d, f) oc þeirra er landit byggia með huarra tuæiggia (hvarstueggia Ga, b) samþyct Bb, f, h, l; Ea, b, d, f; Fb, f; Ga, b, c; (samþyct *ok tilf.* Fe) staðfæst millum *konungs* (konungsins Ee) *ok* landzfolksens (þeirra er landit byggia Ea, b, d, f) með hvarstuæggia (hvarra tvæggia Ee) samþyct Bc, d, e; Ee; Fc, d, e; <...> hvarratveggia samþyct 19.

1332 er Fe.

1333 oss Bc; Fd; honom Fc.

1334 hann Fc; uer Fd.

1335 segium Fd.

1336 gramar Ba, b, d, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, c, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, k, l, n, p, q, s, t; 343.

1337 er Fb, e; en Ff; Ga, b, c, d, s.

1338 hann Fc; wer Fd.

1339 liugum Fd; *fra* sem ek: etc. Be; *mgl.* Bc, h; *fra* Suo se: *svá* se mér guð hollr sem Gr; *mgl.* Gm.

1340 abyrgiazst Gm.

1341 *mgl.* Bf; Gi.

1342 þeima 343.

1343 *mgl.* Bf; Gi.

1344 aðrum *tilf.* Ge.

1345 *forkortelsestegn mgl.* Fa: kngssens; i *konungs* Ba, b, d, e, f, h, k, l; Gd, h, i, k, l, m, q, r, s; i *Noregs konungs* Bc; Ea, b, d, e, f; Ff; Ge, f, n, p, t; 313.

1346 ueldi *ok tilf.* Gp.

1347 vældi Bf; riki 313.

1348 (bæðe *tilf.* Eb) alnum *ok* vbornum Bc, d, f, h; Eb, d, e, f; Ff; Ge, f, n, p; allum *ok* oðrum þeim Ea; alnir. *ok* óalnir Gd, h, m, s.

1349 *mgl.* 343; *fra* eiðs: eið uilia Ba, k; æiðs vilia Bc, d, e, h; Gk, n, q; æighu at Bf; Ea; Ge, f, p; æið Eb; æiðz Ee; *mgl.* Ed, f.

1350 *nytt kap. med overskr.:* Vm æidæ Bf; *fra* Albyrgi: Sverium vér þenna eið eigi at eins *firir* oss. nema a salo allra þeira (er landit byggia. *ok tilf.* Fd) sem i noregs *konungs* riki *ok* þængskyldu ero. ok hans verndar vilia niota alenna *ok* oborennia Fc, d; Særium ver æigi at æins *firir* oss næma at salum allra þeira sem i noregs *konungs* riki ero: ok lydskyldu ok hans verndar uilia niota alenna ok oborna Fe; Suer ek (*fra* Suer: Sueriu ver Gc, h, s) eigi at eins þenna eið *firir* mik (oss Gc, h, s). nema *firir* (a Gh, s) allra þeirra salo er i noregs *konungs* riki eru oc þegnskyldu oc hans eiðs oc (*fra* eiðs: *mgl.* Gh, s) ue(r)ndar (*fra* oc: *mgl.* Gc) uilia niota alna oc vborna Ga, b, c, h, s; [s]verium vér þenna æið æigi at æins *firir* <...> þeirra sem i noregs *konungs* riki ero *ok* <...> vilia niota alenna oc oborennia 19; *fra* allner: Och y lydir, kyldu och hans uerndar wilia Niota alenna och uborennia 313; *fra* at: vilia niota Gk, n, q.

1351 *ok tilf.* Bc, e, f; Ef; Ga, b; 343.

1352 æinner 343.

1353 skylldir Bb; Gl; skylðr Fb.

1354 *mgl.* Bb, c, d, e, f; Ed; Fe; Gk, r; 313; 343; *fra* ero: skulu æi at æins þeir Bh.

1355 *mgl.* Bh.

1356 halda *ok tilf.* Gp.

1357 halda Bf; Ga, b, c.

[1358](#) nema *tilf.* Fc, d; Ga, b, c, h; skal *tilf.* 343.
[1359](#) vttan Bh.
[1360](#) ok *tilf.* Fd.
[1361](#) Noregs *tilf.* Bf; Ea, b, d, e.
[1362](#) hans Bb, d, l; Fb, d; Ga, b, k; 343; norægs Ge.
[1363](#) vældi Bf; lyðskyldu Fc, e; 19; konungs. ríke – ok lyðskylldu Fd; skylldu Ga, b, c; ríki Gh, s; ok lyðskyldu *tilf.* Gh, s.
[1364](#) fra þægnskylldu: ríki eru. ok lyðskyldu Gh, s.
[1365](#) ualner Ba, b, k; fra alner: *mgl.* Bh.
[1366](#) þeir sem konungs Ea, b, d, f; Fd, e, f; 313; þeir sem hans Ee; Fc; Ga, b, c.
[1367](#) eid eigu at Ba, k; æiðs æigu at Bb, l; Gd; æighu at Bf; æið Eb; æiðass Ed; verndar vilia Fc; uendar vilia Ga, b, c.
[1368](#) fra ok hans: þeir sem konungs (hans Gn, q) æidz vilia (eiga at Gi) niota Bf; Ge, f, h, i, n, p, q, s; ok h. e. vilia niota Gk, m; *mgl.* Bb; fra Ero eigi: *mgl.* Gt.
[1369](#) teksten herfra og ut kap. *mgl.* Fc.
[1370](#) *mgl.* Ba, c, d, e, h, k; Gk, r.
[1371](#) ollum *tilf.* Gt; þ<...> *tilf.* 35.
[1372](#) iamskyllör Bb, c, d, e, f, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, f; Ga, b, c, d, f, h, i, k, l, m, n, p, q, r, s; 313; 343; <...>skylldr 35.
[1373](#) *mgl.* Gt; 35.
[1374](#) allra *tilf.* Gp.
[1375](#) at fylghia *tilf.* Bb, f, k; Eb, e, f; Fb, d, f; Ga, b, c, e, f, h, p, r, s, t; 19; 343; fylgia *tilf.* Ed; at fy<...>35.
[1376](#) uaro Ed; sitia Ga, b, c; 35.
[1377](#) þeim Ba, c, e, f, k; Gd, k, l, q; 313; þeirra Gi; hinir Gp.
[1378](#) er þær Bf; er þar Fb, d, f; Gd, m, n; 343.
[1379](#) er 313.
[1380](#) þingino Bb; Fe; Gd, i, l, n, p, q, s; 19.
[1381](#) ok *tilf.* Fd; Gh; i *tilf.* 313.
[1382](#) *mgl.* Bf; Ea, b, d, e, f; Fe, f; Ge, f, p; 19; fra er þa: er konunge suoro æid Bh.
[1383](#) er Fb, e; er ero Fd.
[1384](#) kan også stá: hinir Fa; hinir Ga; honum alle de øvrige håndskriftene.
[1385](#) skyldugir Ba, c, f; Ea, b, d, e, f; Fb, d, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, n, p, r, s, t; 35; skyldugi 313.
[1386](#) *mgl.* Eb.
[1387](#) *mgl.* Ba, c, d, e, f, k; Ea, d, e, f; Fd, f; Ge, f, h, k, l, m, p, q, s, t; 313.
[1388](#) tryglæiks Ea, e; Ga, b, c, r; 35; truleika Ed; tryglegx Gm, n; tryggleika Gt; *mgl.* Eb.
[1389](#) er Ea, b, d, e, f; Ga, b, c; 35; sem Fd, f; Ge, f, h, k, n, p, t.
[1390](#) *mgl.* Bb, f; Ea, b, d, e, d; Fd, f; Ge, h, p, t.
[1391](#) *mgl.* 343.
[1392](#) menn *tilf.* Ga.
[1393](#) eiða Ba, k; Gp.
[1394](#) viti Ge.
[1395](#) *mgl.* Bc, d, e; Gk.
[1396](#) þeir 343.

[1397](#) uerðar Ba, c, d, e, f, k; Ea, b, d, e, f; Fd, f; Ga, b, c, e, h, i, k, m, n, p, q, r, s, t; 35; 313.
[1398](#) vættre Bf; Ea, b, d, e, f; Fd, f; Ga, b, c, e, f, h, n, p, s; 35; 313; *mgl.* Ba, b, k; Fb; *fra* a: sidaro 343.
[1399](#) æue Bb, l; Gi; æfuarennar Bc, e; æwennar Bd; Gq; er uar Ed; æua Ee; æfuum Ef; eve Gn; *mgl.* Ea, d.
[1400](#) hann Gi.
[1401](#) iamskyldir Bc, d, e, k, l; Ea, f; Fb, d, f; Gb, c, d, f, i, k, l, m, p, q, r, s, t; skyldir Gp.
[1402](#) sua *tilf.* Fb.
[1403](#) hinum Gp.
[1404](#) monnum Bl; Eb; 343; *mgl.* Gk; 313.
[1405](#) konunge Bc, d, e, f; Ed, f; Ge, k, p; 313; konungr Ea, b; Gf.
[1406](#) soro Bl; suær Ee; Fd; 313.
[1407](#) æiða Bl.
[1408](#) a borgha þingi Bb; *fra* Suo ero: *mgl.* Bh; Fe; *fra* sor: suerr (sor Gh, s) fyrsta eið a þingi Fd; Gh, s; sor eið a þui (hinu Gm) fyrsta þingi Gd, l, m.
[1409](#) er Fb.
[1410](#) *mgl.* Ge, t.
[1411](#) *mgl.* Bb.
[1412](#) men *tilf.* Bb.
[1413](#) skyllðugir Ba, c, d, e, h, k; Ea, b, d, e, f; Fe, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, l, n, p, q, r, s, t; 35; 313; iamskyllðugir Bb; Fb; 343; iamskylldir Bl; skylldir Fd; Gk, m.
[1414](#) allra Ga, b, c; *mgl.* Bb; Ee.
[1415](#) logligra Ga, b, c; 35.
[1416](#) *fra* til allrar: til alra rettra þægnskyldu ok loglegra Bc; at hallda allar loglegar þægnskylldur Fe; til allra loglægra luta Ge; *fra* lydskylldir: þægnskyldugir Bh.
[1417](#) þo at æigi *sueri* honum aller æid *tilf.* Bc, d, e; Gk.
[1418](#) þæs Bb.
[1419](#) uærðskylldir Ed.
[1420](#) *fra* ok þeirra: ok værdir ero Fe; *mgl.* Bh; Fd; *fra* Suo ero ok honum aller lydskylldir: *mgl.* Bf.
[1421](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Fb, d, e, f; Ga, b, c, d, e, f, h, i, k, l, m, n, p, q, r, s, t; 35; 313; 343.
[1422](#) biskup Bl; Ea, b, e, f; Fd; Fe, f; Gh, p.
[1423](#) oc *tilf.* Ba, b, c, d, e, f, h, k, l; Ea, b, d, e, f; Gd, e, f, h, i, k, l, m, p, q, r, s, t; 313; ok allir *tilf.* Fd; Hertoge oc Iarl *tilf.* 343.
[1424](#) lerder men Ba, c, d, e, f, h, k, l (lerder *eller* lender Bl); Ea, e, f; Fb, d, e, f; Ga, b, c, e, f, h, i, k, l, m, p, q, r, s, t; 343; lærðr menn ok lendir 35; *mgl.* Bb; Ff; Gd; menn *mgl.* Ga, b, c.
[1425](#) *mgl.* Ba, b, c, d, e, f, h, i, k; Ed, f; Ff; Ga, b, c, e, f, h, i, k, l, m, p, q, r, s, t; 35; 313.
[1426](#) lærðir Ee; *mgl.* Bf; Ea, b; Ga, b, c, t; 35.
[1427](#) ok riððarar *tilf.* Ff.
[1428](#) *fra* barrunar: lærðir men oc lender Gn; ok Gt; *mgl.* Gf.
[1429](#) *mgl.* Bc, d, e, h; Gk, l; 313.
[1430](#) alpyden Ba; alpydan Bb, d, e, f, k.
[1431](#) skulu Bb, c, d, e; Ga, b, c, k, n; 35; 313.
[1432](#) siðan *tilf.* Ee; Fe; Ga, b, c, n; 35.
[1433](#) *fra* skal: fylghi Bh; Gm.

[1434](#) *mgl.* Bh.

[1435](#) ok barunar. (*ok tilf.* Eb) stallarar ok hyrd ol *tilf.* Bf; Ea, b.

[1436](#) *mgl.* Bh.

[1437](#) dome Ef; Gh.

[1438](#) *mgl.* Bh.

[1439](#) En *tilf.* Ga, b, c; 35.

[1440](#) gange konungr Ba, h, k; skal ganga Ed.

[1441](#) her *begynner* 22.

[1442](#) take Ba, b, d, e, h, k, l; Gk; 313.

[1443](#) *mgl.* 19.

[1444](#) af ærchibiskup *tilf.* Ef.

[1445](#) ganga Ea, e; Fb, c; Ga, b, c, i, t; 35; 343; fara Ef; Gn.

[1446](#) hæim *tilf.* Ed.

[1447](#) i Ef, f.

[1448](#) konungs gard Ef, f.

[1449](#) *mgl.* Ba, b, d, k, l; Gt.

[1450](#) aller hinir *mgl.* Gk.

[1451](#) vittrastu Fb, f.

[1452](#) *fra ok* gange: Sidan i konungs gard ok halda þar slika uæitzlu þan dagh sæm honum byriar ok konungs tign høyrir hofðingium ok allum adrum hinum bæztu monnum Ee; ok gange siðan j konungs garð ok halda slika ueislu þan dag sem honum byriar ok kongs tign hæuir Gn; *fra fylgi*: hinir bæzto men með honum Ed; halde slika væizlu þann dagh sem honum byriar oc konungs tingn høfuir hofdingium. oc allum hinum bezta monnum Ef; ok Gn; *fra allir*: hofðingium ok ollum oðrum hinum bestu monnum Gn; *fra þui* at noregs konungr er iamskyllidugr: *mgl.* Fc; *heretter følger som sluttkapittel i bolken uten overskr. kap.* Nu skulu logmenn þænna æið suæria etc. Fc, e; *her shutter* 19; 22.